

คำแปล
รัฐธรรมนูญแห่ง
สาธารณรัฐฝรั่งเศส
ค.ศ. 1958^{1,2}

¹ ประกาศในรัฐกิจจานุเบกษาฉบับลงวันที่ 5 ตุลาคม ค.ศ. 1958

² แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน (มีนาคม ค.ศ. 2005) รวม 19 ครั้ง คือ

- 2.1 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 มิถุนายน ค.ศ.1960
- 2.2 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน ค.ศ.1962
- 2.3 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 30 ธันวาคม ค.ศ.1963
- 2.4 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 29 ตุลาคม ค.ศ.1974
- 2.5 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 18 มิถุนายน ค.ศ.1976
- 2.6 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ.1992
- 2.7 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ.1993
- 2.8 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน ค.ศ.1993
- 2.9 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ.1995
- 2.10 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1996
- 2.11 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 20 กรกฎาคม ค.ศ.1998
- 2.12 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 มกราคม ค.ศ.1999
- 2.13 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ.1999
- 2.14 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ.1999
- 2.15 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 2 ตุลาคม ค.ศ. 2000
- 2.16 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 มีนาคม ค.ศ. 2003
- 2.17 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003
- 2.18 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005
- 2.19 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005

CONSTITUTION

DE

1958^{3 4},

- - -

---

³

publiée au *JO* du 5 octobre 1958

⁴

modifiée par :

- 2.1 Loi constitutionnelle n° 60-525 du 4 juin 1960
- 2.2 Loi n° 62-1292 du 6 novembre 1962
- 2.3 Loi constitutionnelle n° 63-1327 du 30 déc. 1963
- 2.4 Loi constitutionnelle n° 74-904 du 29 oct. 1974
- 2.5 Loi constitutionnelle n° 76-527 du 18 juin 1976
- 2.6 Loi constitutionnelle n° 92-554 du 25 juin 1992
- 2.7 Loi constitutionnelle n° 93-952 du 27 juil. 1993
- 2.8 Loi constitutionnelle n° 93-1256 du 25 nov. 1993
- 2.9 Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995
- 2.10 Loi constitutionnelle n° 96-138 du 22 fév. 1996
- 2.11 Loi constitutionnelle n° 98-610 du 20 juil. 1998
- 2.12 Loi constitutionnelle n° 99-49 du 25 janv. 1999
- 2.13 Loi constitutionnelle n° 99-568 du 8 juil. 1999
- 2.14 Loi constitutionnelle n° 99-569 du 8 juil. 1999
- 2.15 Loi constitutionnelle n° 2000-964 du 2 oct. 2000
- 2.16 Loi constitutionnelle n° 2003-267 du 25 mars 2003
- 2.17 Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003
- 2.18 Loi constitutionnelle n° 2005-204 du 1er mars 2005
- 2.19 Loi constitutionnelle n° 2005-205 du 1er mars 2005

รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ฉบับลงวันที่ 3 มิถุนายน ค.ศ. 1958 เป็นผู้เสนอ
 ประชาชนชาวฝรั่งเศสเป็นผู้ให้การรับรอง
 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นผู้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ซึ่งมีเนื้อความดังนี้

อารัมภบท

ประชาชนชาวฝรั่งเศสขอแสดงความยึดมั่นในหลักสิทธิมนุษยชนและหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติดังที่ได้บัญญัติไว้ในปฏิญญาสิทธิมนุษยชนและพลเมือง เมื่อปี ค.ศ. 1789 ซึ่งได้รับการยืนยันและขยายความโดยอารัมภบทของรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ค.ศ. 1946 รวมทั้งบรรดาสติและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎบัตรว่าด้วยสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 2004⁵

อาศัยอำนาจตามหลักการดังกล่าวและตามหลักแห่งเสรีภาพในการตัดสินใจของประชาชน สาธารณรัฐได้มอบให้ดินแดนโพ้นทะเลได้แสดงเจตจำนงที่จะเข้าอยู่ร่วมกับสาธารณรัฐเป็นสถาบันใหม่ที่ได้จัดตั้งขึ้นบนพื้นฐานของอุดมคติร่วมกันแห่งเสรีภาพ เสมอภาค และภราดรภาพ และถือกำเนิดขึ้นมาโดยคำนึงถึงวิวัฒนาการทางด้านประชาธิปไตยของดินแดนดังกล่าว

---

⁵รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005

Le Gouvernement de la République, conformément à la loi constitutionnelle du 3 juin 1958, a proposé,

Le peuple français a adopté,

Le Président de la République promulgue la loi constitutionnelle dont la teneur suit :

Préambule

Le peuple français proclame solennellement son attachement aux Droits de l'homme et aux principes de la souveraineté nationale tels qu'ils ont été définis par la Déclaration de 1789, confirmée et complétée par le préambule de la Constitution de 1946 «, ainsi qu'aux droits et devoirs définis dans la Charte de l'environnement de 2004 »⁶.

En vertu de ces principes et de celui de la libre détermination des peuples, la République offre aux territoires d'outre-mer qui manifestent la volonté d'y adhérer des institutions nouvelles fondées sur l'idéal commun de liberté, d'égalité et de fraternité et conçues en vue de leur évolution démocratique.

---

⁶ Loi constitutionnelle n° 2005-205 du 1er mars 2005

มาตรา 1⁷ ฝรั่งเศสเป็นสาธารณรัฐที่มีอาจแบ่งแยกได้ เป็นกลางทางศาสนา เป็นประชาธิปไตย และเป็นของสังคม สาธารณรัฐรับรองความเสมอภาคตามกฎหมายของพลเมืองโดยไม่แบ่งแยกแหล่งกำเนิด เชื้อชาติ หรือศาสนา สาธารณรัฐเคารพต่อความเชื่อของทุกนิกาย โครงสร้างของสาธารณรัฐเป็นการกระจายอำนาจการปกครอง⁸

หมวด 1

อำนาจอธิปไตย

มาตรา 2 ภาษาประจำสาธารณรัฐ ได้แก่ ภาษาฝรั่งเศส⁹

สัญลักษณ์ประจำชาติ ได้แก่ ธงสามสี คือ สีน้ำเงิน สีขาว สีแดง

เพลงชาติ ได้แก่ เพลง “ลา มาร์ชยแยส”

คติของสาธารณรัฐ ได้แก่ “เสรีภาพ เสมอภาค ภราดรภาพ”

หลักการของสาธารณรัฐ ได้แก่ รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

---

⁷รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

⁸รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

⁹รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1992

Article 1er . -¹⁰

La France est une République indivisible, laïque, démocratique et sociale. Elle assure l'égalité devant la loi de tous les citoyens sans distinction d'origine, de race ou de religion. Elle respecte toutes les croyances. «Son organisation est décentralisée.»¹¹

Titre I De la souveraineté**Article 2. -**

«La langue de la République est le français.»¹²

L'emblème national est le drapeau tricolore, bleu, blanc, rouge.

L'hymne national est *La Marseillaise*.

La devise de la République est «Liberté, Égalité, Fraternité».

Son principe est : gouvernement du peuple, par le peuple et pour le peuple.

---

¹⁰

Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995

¹¹Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

¹²

Loi constitutionnelle n° 92-554 du 25 juin 1992

มาตรา 3 อำนาจอธิปไตยของชาติเป็นของประชาชนซึ่งใช้อำนาจดังกล่าวโดยผ่านทางผู้แทนราษฎรและโดยผ่านทางกระบวนการออกเสียงประชามติ

คณะบุคคลหรือบุคคลใดไม่อาจส่งวนสิทธิในการใช้อำนาจอธิปไตยได้

การออกเสียงเลือกตั้งอาจทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ การออกเสียงเลือกตั้งจะต้องเป็นการทั่วไป เสมอภาค และลับ

บุคคลสัญชาติฝรั่งเศสที่บรรลุนิติภาวะทั้งสองเพศ ซึ่งมีสิทธิทางแพ่งและสิทธิทางการเมือง ย่อมเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎหมาย

รัฐบัญญัติจะต้องส่งเสริมให้มีความเท่าเทียมกันระหว่างเพศหญิงและเพศชายในการดำรงตำแหน่งที่มาจากการเลือกตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ที่มาจากการเลือกตั้ง¹³

มาตรา 4 พรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สามารถจัดตั้งและดำเนินกิจกรรมของตนได้โดยอิสระ แต่ต้องเคารพต่อหลักอำนาจอธิปไตยของชาติและหลักประชาธิปไตย

---

¹³รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 1999

พรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองจะต้องมีส่วนร่วมในการนำหลักที่บัญญัติไว้ในมาตรา 3 พรรคทำมาปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย¹⁴

---

¹⁴รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 1999

Article 3. -

La souveraineté nationale appartient au peuple qui l'exerce par ses représentants et par la voie du référendum.

Aucune section du peuple ni aucun individu ne peut s'en attribuer l'exercice.

Le suffrage peut être direct ou indirect dans les conditions prévues par la Constitution. Il est toujours universel, égal et secret.

Sont électeurs, dans les conditions déterminées par la loi, tous les nationaux français majeurs des deux sexes, jouissant de leurs droits civils et politiques.

«La loi favorise l'égal accès des femmes et des hommes aux mandats électoraux et fonctions électives.»¹⁵

Article 4. -

Les partis et groupements politiques concourent à l'expression du suffrage. Ils se forment et exercent leur activité librement. Ils doivent respecter les principes de la souveraineté nationale et de la démocratie.

«Ils contribuent à la mise en œuvre du principe énoncé au dernier alinéa de l'article 3 dans les conditions déterminées par la loi.»¹⁶

---

¹⁵Loi constitutionnelle n° 99-569 du 8 juillet 1999

¹⁶Loi constitutionnelle n° 99-569 du 8 juillet 1999

หมวด 2

ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ

มาตรา 5 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐต้องดูแลให้มีการเคารพในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และจะต้องใช้อำนาจที่มีอยู่ดูแลการดำเนินการของสถาบันการเมืองแห่งรัฐให้เป็นไปโดยปกติและให้มีความต่อเนื่องของรัฐ

ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นผู้ประกันความเป็นเอกราชของชาติ บูรณภาพแห่งดินแดนและการเคารพต่อสนธิสัญญาต่างๆ¹⁷

มาตรา 6¹⁸ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐได้รับการเลือกตั้งโดยการออกเสียงเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และมีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปี¹⁹

วิธีการดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

---

¹⁷รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

¹⁸รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน ค.ศ. 1962

¹⁹รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 2 ตุลาคม ค.ศ. 2000

Titre II Le Président de la République

Article 5. -

Le Président de la République veille au respect de la Constitution. Il assure, par son arbitrage, le fonctionnement régulier des pouvoirs publics ainsi que la continuité de l'État.

Il est le garant de l'indépendance nationale, de l'intégrité du territoire «et du respect des traités.»²⁰

Article 6²¹ . -

Le Président de la République est élu pour cinq²² ans au suffrage universel direct.

Les modalités d'application du présent article sont fixées par une loi organique.

---

²⁰

Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995

²¹

Loi n° 62-1292 du 6 novembre 1962

²²

Loi constitutionnelle n° 2000-964 du 2 octobre 2000

มาตรา 7²³ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐได้รับเลือกตั้งโดยเสียงข้างมากเด็ดขาดของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หากไม่ได้รับเสียงข้างมากเด็ดขาดในการลงคะแนนรอบแรก ให้จัดให้มีการลงคะแนนรอบที่สองในวันที่สิบสี่หลังจากวันที่มีการลงคะแนนรอบแรก²⁴ เฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งสองคนซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงที่สุดในการลงคะแนนรอบแรกที่ไม่ได้ถอนตัวออกจากการเลือกตั้งเท่านั้นที่จะมีสิทธิเข้าสู่อการลงคะแนนรอบที่สอง

การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเริ่มขึ้นตามที่รัฐบาลประกาศกำหนด

การเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่จะต้องจัดให้มีขึ้นภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบวันและไม่เกินกว่าสามสิบห้าวันก่อนวันสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีที่ดำรงตำแหน่งอยู่

ในกรณีที่ตำแหน่งประธานาธิบดีว่างลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง หรือในกรณีที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับคำร้องขอจากรัฐบาลได้วินิจฉัยโดยเสียงข้างมากเด็ดขาดของตุลาการรัฐธรรมนูญว่าประธานาธิบดีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ให้

---

²³รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน ค.ศ. 1962 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 18 มิถุนายน ค.ศ. 1976

²⁴รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

ประธานวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่ประธานาธิบดีไปพลางก่อนแต่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 11 และมาตรา 12 ของรัฐธรรมนูญไม่ได้ และในกรณีที่ประธานวุฒิสภาที่ปฏิบัติหน้าที่ประธานาธิบดีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ให้รัฐบาลเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

Article 7²⁵ . -

Le Président de la République est élu à la majorité absolue des suffrages exprimés. Si celle-ci n'est pas obtenue au premier tour de scrutin, il est procédé, le «quatorzième jour suivant»²⁶, à un second tour. Seuls peuvent s'y présenter les deux candidats qui, le cas échéant après retrait de candidats plus favorisés, se trouvent avoir recueilli le plus grand nombre de suffrages au premier tour.

Le scrutin est ouvert sur convocation du Gouvernement.

L'élection du nouveau Président a lieu vingt jours au moins et trente-cinq jours au plus avant l'expiration des pouvoirs du président en exercice.

En cas de vacance de la Présidence de la République pour quelque cause que ce soit, ou d'empêchement constaté par le Conseil constitutionnel saisi par le Gouvernement et statuant à la majorité absolue de ses membres, les fonctions du Président de la République, à l'exception de celles prévues aux articles 11 et 12 ci-dessous, sont provisoirement exercées par le président du Sénat et, si celui-ci est à son tour empêché d'exercer ces fonctions, par le Gouvernement.

---

²⁵

Loi n° 62-1292 du 6 novembre 1962

²⁶Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

ในกรณีที่ตำแหน่งประธานาธิบดีว่างลงหรือในกรณีที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้ประกาศว่าประธานาธิบดีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้อย่างเป็นการถาวร การเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่จะต้องมีขึ้นภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบวันและไม่เกินกว่าสามสิบห้าวันหลังจากวันที่ตำแหน่งประธานาธิบดีว่างลงหรือหลังจากวันที่มีการประกาศว่าประธานาธิบดีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้อย่างเป็นการถาวร ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัยที่ปรากฏต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

ถ้าในระยะเวลาเจ็ดวันก่อนวันสิ้นสุดการรับสมัครเลือกตั้งประธานาธิบดี หากบุคคลใดซึ่งได้ประกาศตัวต่อสาธารณชนว่าตนจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีภายในระยะเวลาสามสิบวันก่อนหน้าวันดังกล่าวได้ถึงแก่กรรมหรือต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้ง คณะตุลาการรัฐธรรมนูญอาจเลื่อนการเลือกตั้งประธานาธิบดีออกไปได้

ถ้าก่อนการลงคะแนนรอบแรก หากผู้สมัครรายใดรายหนึ่งถึงแก่กรรมหรือต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้ง คณะตุลาการรัฐธรรมนูญต้องเลื่อนการเลือกตั้งออกไป

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งทั้งสองคนที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดในการลงคะแนนรอบแรกถึงแก่กรรมหรือต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งก่อนที่จะมีการประกาศถาวรของผู้สมัครคนหนึ่งคนใด คณะตุลาการรัฐธรรมนูญต้องประกาศให้

เริ่มกระบวนการเลือกตั้งใหม่ และให้ดำเนินการอย่างเดียวกัน
สำหรับกรณีที่เกิดการถึงแก่กรรมหรือการต้องห้ามมิให้สมัครรับ
เลือกตั้งของผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ในสองคนที่เหลืออยู่ก่อนการลง
คะแนนรอบที่สอง

En cas de vacance ou lorsque l'empêchement est déclaré définitif par le Conseil constitutionnel, le scrutin pour l'élection du nouveau Président a lieu, sauf cas de force majeure constaté par le Conseil constitutionnel, vingt jours au moins et trente-cinq jours au plus après l'ouverture de la vacance ou la déclaration du caractère définitif de l'empêchement.

«Si, dans les sept jours précédant la date limite du dépôt des présentations de candidatures, une des personnes ayant, moins de trente jours avant cette date, annoncé publiquement sa décision d'être candidate décède ou se trouve empêchée, le Conseil constitutionnel peut décider de reporter l'élection.

«Si, avant le premier tour, un des candidats décède ou se trouve empêché, le Conseil constitutionnel prononce le report de l'élection.

«En cas de décès ou d'empêchement de l'un des deux candidats les plus favorisés au premier tour avant les retraits éventuels, le Conseil constitutionnel déclare qu'il doit être procédé de nouveau à l'ensemble des opérations électorales ; il en est de même en cas de décès ou d'empêchement de l'un des deux candidats restés en présence en vue du second tour.

ในทุกกรณี ให้ส่งเรื่องไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในวรรคสองของมาตรา 61 แห่งรัฐธรรมนูญ หรือตามเงื่อนไขเกี่ยวกับการเสนอตัวสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็น ประธานาธิบดีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญประกอบรัฐธรรมนูญ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 ดังกล่าวข้างต้น

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญอาจขยายระยะเวลาที่ตั้ง บัญญัติไว้ในวรรคสามและวรรคห้าออกไปได้ แต่การออกเสียงลง คะแนนจะต้องมีขึ้นภายในสามสิบห้าวันหลังจากวันที่คณะตุลา การรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว และถ้าการใช้บทบัญญัติในวรรค นี้ทำให้ต้องเลื่อนการเลือกตั้งออกไปหลังจากวันพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระของประธานาธิบดีที่ดำรงตำแหน่งอยู่ ให้ประธานาธิบดี ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการประกาศชื่อ ประธานาธิบดีคนใหม่²⁷

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา 49 มาตรา 50 และมาตรา 89 แห่งรัฐธรรมนูญ มาใช้บังคับ ในระหว่างที่ตำแหน่ง ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐว่างลง หรือในระหว่างที่มีการ ประกาศว่าประธานาธิบดีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้อย่าง ถาวรจนมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่

---

²⁷รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 18 มิถุนายน ค.ศ. 1976

มาตรา 8 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นผู้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้ให้นายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อนายกรัฐมนตรีเสนอใบลาออกของคณะรัฐบาล

«Dans tous les cas, le Conseil constitutionnel est saisi dans les conditions fixées au deuxième alinéa de l'article 61 ci-dessous ou dans celles déterminées pour la présentation d'un candidat par la loi organique prévue à l'article 6 ci-dessus.

«Le Conseil constitutionnel peut proroger les délais prévus aux troisième et cinquième alinéas sans que le scrutin puisse avoir lieu plus de trente-cinq jours après la date de la décision du Conseil constitutionnel. Si l'application des dispositions du présent alinéa a eu pour effet de reporter l'élection à une date postérieure à l'expiration des pouvoirs du Président en exercice, celui-ci demeure en fonction jusqu'à la proclamation de son ²⁸ successeur.»

Il ne peut être fait application ni des articles 49 et 50 ni de l'article 89 de la Constitution durant la vacance de la Présidence de la République ou durant la période qui s'écoule entre la déclaration du caractère définitif de l'empêchement du Président de la République et l'élection de son successeur.

Article 8. -

Le Président de la République nomme le Premier ministre. Il met fin à ses fonctions sur la présentation par celui-ci de la démission du Gouvernement.

---

²⁸

Loi constitutionnelle n° 76-527 du 18 juin 1976

ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นผู้แต่งตั้งและให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี

มาตรา 9 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นประธานในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี

มาตรา 10 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นผู้ประกาศใช้รัฐบัญญัติภายในสิบห้าวันนับจากวันที่รัฐบาลได้รับร่างรัฐบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาแล้ว

ก่อนพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ประธานาธิบดีอาจขอให้รัฐสภาพิจารณาทบทวนร่างรัฐบัญญัตินั้นใหม่ทั้งฉบับหรือบางมาตราโดยที่รัฐสภาไม่สามารถปฏิเสธได้

มาตรา 11²⁹ โดยคำแนะนำและของรัฐบาลในระหว่างสมัยประชุมของรัฐสภาหรือโดยการเสนอร่วมกันของสภาทั้งสอง ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐอาจประกาศในรัฐกิจจานุเบกษา กำหนดให้มีการออกเสียงประชามติต่อร่างรัฐบัญญัติ ทุกฉบับที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบสถาบันการเมืองแห่งรัฐ การเปลี่ยนแปลง

---

²⁹รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

แปลงเกี่ยวกับนโยบายทางด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือ
ต่อบริการสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือเพื่ออนุญาตให้มี
การให้ความเห็นชอบสนธิสัญญาที่แม้จะไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแต่ก็
อาจมีผลกระทบต่อการทำงานของสถาบันต่างๆ

Sur la proposition du Premier ministre, il nomme les autres membres du Gouvernement et met fin à leurs fonctions.

Article 9. -

Le Président de la République préside le conseil des ministres.

Article 10. -

Le Président de la République promulgue les lois dans les quinze jours qui suivent la transmission au Gouvernement de la loi définitivement adoptée.

Il peut, avant l'expiration de ce délai, demander au Parlement une nouvelle délibération de la loi ou de certains de ses articles. Cette nouvelle délibération ne peut être refusée.

Article 11³⁰ . -

Le Président de la République, sur proposition du Gouvernement pendant la durée des sessions ou sur proposition conjointe des deux Assemblées, publiées au *Journal Officiel*, peut soumettre au référendum tout projet de loi portant sur l'organisation des pouvoirs publics, sur des réformes relatives à la politique économique ou sociale de la nation et aux services publics qui y concourent, ou tendant à autoriser la ratification d'un traité qui, sans être contraire à la Constitution, aurait des incidences sur le fonctionnement des institutions.

---

³⁰

Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995

เมื่อการออกเสียงประชามติได้จัดขึ้นตามข้อเสนอของ
รัฐบาล รัฐบาลจะต้องแถลงต่อสภาแต่ละสภาแล้วเปิดให้มีการ
อภิปราย

เมื่อผลการออกเสียงประชามติเป็นการรับรองร่างรัฐ
บัญญัติ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นผู้ประกาศใช้รัฐบัญญัติ
ภายในระยะเวลาสิบห้าวันหลังจากวันประกาศผลการออกเสียง
ประชามติ

มาตรา 12 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐอาจ
ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรได้ภายหลังจากที่ได้ปรึกษากับนายก
รัฐมนตรีและประธานสภาทั้งสองแล้ว

ให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า
ยี่สิบวันและไม่เกินสี่สิบวันนับจากวันที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

ให้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวันพฤหัสบดีที่
สองภายหลังจากการเลือกตั้ง หากจะต้องมีการประชุมดังกล่าวนอก
สมัยการประชุมสามัญ³¹ ให้เปิดสมัยประชุมดังกล่าวได้โดยมีกำหนด
เวลาสิบห้าวัน

ห้ามมิให้มีการยุบสภาภายในปีถัดจากปีที่มีการเลือก
ตั้งดังกล่าวข้างต้น

---

³¹รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

มาตรา 13 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นผู้
ลงนามในรัฐกำหนดและรัฐกฤษฎีกาที่พิจารณาในการประชุมของ
คณะรัฐมนตรี

Lorsque le référendum est organisé sur proposition du Gouvernement, celui-ci fait, devant chaque assemblée, une déclaration qui est suivie d'un débat.

Lorsque le référendum a conclu à l'adoption du projet de loi, le Président de la République promulgue la loi dans les quinze jours qui suivent la proclamation des résultats de la consultation.

Article 12. -

Le Président de la République peut, après consultation du Premier ministre et des présidents des assemblées, prononcer la dissolution de l'Assemblée nationale.

Les élections générales ont lieu vingt jours au moins et quarante jours au plus après la dissolution.

L'Assemblée nationale se réunit de plein droit le deuxième jeudi qui suit son élection. Si cette réunion a lieu en dehors «de la période prévue pour la session ordinaire»³², une session est ouverte de droit pour une durée de quinze jours.

Il ne peut être procédé à une nouvelle dissolution dans l'année qui suit ces élections.

Article 13. -

Le Président de la République signe les ordonnances et les décrets délibérés en conseil des ministres.

---

³²

Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995

ประธานาธิบดีแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายพลเรือนและข้าราชการ
ฝ่ายทหาร

สมาชิกกระดับสูงของสภาแห่งรัฐ ผู้ได้รับเครื่องรัฐ
อิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดของอิสริยาภรณ์ Légion d'honneur เอกอัคร
ราชทูต และผู้แทนวิสามัญของรัฐ ตุลาการระดับสูงของศาลตรวจ
เงินแผ่นดิน ผู้ว่าการจังหวัด ตัวแทนของรัฐบาลในดินแดนโพ้น
ทะเลที่ดำเนินการตามมาตรา 74 และในดินแดน Nouvelle-
Calédonie³³ นายทหารระดับนายพล อธิการบดี อธิบดีในหน่วย
งานของรัฐส่วนกลางได้รับการแต่งตั้งในการประชุมคณะรัฐมนตรี

ให้มีรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดตำแหน่ง
อื่นๆ ซึ่งต้องได้รับการแต่งตั้งในการประชุมคณะรัฐมนตรี รวมทั้ง
กำหนดเงื่อนไขที่ประธานาธิบดีอาจมอบอำนาจในการแต่งตั้งผู้
ดำรงตำแหน่งต่างๆ

มาตรา 14 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นผู้มี
ตราสารแต่งตั้งเอกอัครราชทูตและผู้แทนวิสามัญของรัฐที่ไปประจำ
ต่างประเทศ และเป็นผู้รับตราสารแต่งตั้งเอกอัครราชทูตและผู้แทน
วิสามัญของรัฐอื่นที่มาประจำสาธารณรัฐฝรั่งเศส

---

³³รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

มาตรา 15 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็น
จอมทัพ ประธานาธิบดีเป็นประธานสภาและคณะกรรมการระดับ
สูงสุดทั้งหลายที่เกี่ยวกับการป้องกันประเทศ

Il nomme aux emplois civils et militaires de l'État.

Les conseillers d'État, le grand chancelier de la Légion d'honneur, les ambassadeurs et envoyés extraordinaires, les conseillers maîtres à la Cour des comptes, les préfets, «les représentants de l'Etat dans les collectivités d'outre-mer régies par l'article 74 et en Nouvelle-Calédonie»³⁴, les officiers généraux, les recteurs des académies, les directeurs des administrations centrales sont nommés en conseil des ministres.

Une loi organique détermine les autres emplois auxquels il est pourvu en conseil des ministres ainsi que les conditions dans lesquelles le pouvoir de nomination du Président de la République peut être par lui délégué pour être exercé en son nom.

Article 14. -

Le Président de la République accrédite les ambassadeurs et les envoyés extraordinaires auprès des puissances étrangères ; les ambassadeurs et les envoyés extraordinaires étrangers sont accrédités auprès de lui.

Article 15. -

Le Président de la République est le chef des armées. Il préside les conseils et les comités supérieurs de la défense nationale.

---

³⁴Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

มาตรา 16 ในกรณีที่ตั้งสถาบันแห่งสาธารณรัฐ ความเป็นเอกราชของชาติ บูรณภาพแห่งดินแดนหรือการปฏิบัติ ตามพันธกรณีระหว่างประเทศถูกคุกคามอย่างร้ายแรงและ ปัจจุบันทันด่วน และการดำเนินการตามปกติของสถาบันทางการเมืองแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญยุคชะงักลง ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐมีอำนาจใช้มาตรการที่จำเป็นสำหรับจัดการกับสถานการณ์ดังกล่าวได้ภายหลังจากที่ได้มีการปรึกษาหารืออย่างเป็นทางการกับนายกรัฐมนตรี ประธานสภาทั้งสองและคณะตุลาการรัฐธรรมนูญแล้ว

ประธานาธิบดีจะต้องแถลงให้ประชาชนทราบถึงการ ใช้มาตรการดังกล่าว

มาตรการดังกล่าวจะต้องใช้โดยมีเจตจำนงที่จะทำให้ สถาบันการเมืองแห่งรัฐสามารถปฏิบัติตามภารกิจของตนได้ภายในระยะที่จำกัดที่สุด ทั้งนี้ โดยมีการปรึกษาหารือกับคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

รัฐสภาเปิดสมัยประชุมได้เอง

ในระหว่างที่มีการใช้อำนาจฉุกเฉินดังกล่าว จะมีการ ยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้

มาตรา 17 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐทรง สิทธิในการให้อภัยโทษ

มาตรา 18 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐติดต่อกับสภาทั้งสองของรัฐสภาโดยการส่งสาส์นซึ่งจะนำมาอ่านต่อที่ประชุมแต่จะไม่มีการอภิปรายในเรื่องดังกล่าว

Article 16. -

Lorsque les institutions de la République, l'indépendance de la nation, l'intégrité de son territoire ou l'exécution de ses engagements internationaux sont menacées d'une manière grave et immédiate et que le fonctionnement régulier des pouvoirs publics constitutionnels est interrompu, le Président de la République prend les mesures exigées par ces circonstances, après consultation officielle du Premier ministre, des présidents des assemblées ainsi que du Conseil constitutionnel.

Il en informe la nation par un message.

Ces mesures doivent être inspirées par la volonté d'assurer aux pouvoirs publics constitutionnels, dans les moindres délais, les moyens d'accomplir leur mission. Le Conseil constitutionnel est consulté à leur sujet.

Le Parlement se réunit de plein droit.

L'Assemblée nationale ne peut être dissoute pendant l'exercice des pouvoirs exceptionnels.

Article 17. -

Le Président de la République a le droit de faire grâce.

Article 18. -

Le Président de la République communique avec les deux assemblées du Parlement par des messages qu'il fait lire et qui ne donnent lieu à aucun débat.

ในระยะเวลาออกสมัยการประชุม ให้รัฐสภาเปิดประชุมพิเศษเพื่อการดังกล่าว

มาตรา 19 การกระทำทั้งหลายของประธานาธิบดี นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 8 วรรคแรก มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 16 มาตรา 18 มาตรา 54 มาตรา 56 และมาตรา 61 จะต้องมีการลงนามร่วมโดยนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนั้น แล้วแต่กรณี

หมวด 3

รัฐบาล

มาตรา 20 รัฐบาลเป็นผู้กำหนดและดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของชาติ

รัฐบาลทรงไว้ซึ่งอำนาจบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายปกครองและกำลังทหาร

รัฐบาลรับผิดชอบต่อรัฐสภาตามเงื่อนไขและกระบวนการที่บัญญัติไว้ในมาตรา 49 และมาตรา 50

มาตรา 21 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดแนวทางการดำเนินการของรัฐบาล รับผิดชอบในการป้องกันประเทศ ดูแล

การบังคับใช้กฎหมาย ภายใต้บังคับบทบัญญัติในมาตรา 13 นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจในการออกกฎเกณฑ์ของฝ่ายบริหารและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนและข้าราชการทหาร

นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจบางประการของนายกรัฐมนตรีให้แก่รัฐมนตรีได้

Hors session, le Parlement est réuni spécialement à cet effet.

Article 19. -

Les actes du Président de la République autres que ceux prévus aux articles 8 (1er alinéa), 11, 12, 16, 18, 54, 56 et 61 sont contresignés par le Premier ministre et, le cas échéant, par les ministres responsables.

Titre III Le Gouvernement

Article 20. -

Le Gouvernement détermine et conduit la politique de la nation.

Il dispose de l'administration et de la force armée.

Il est responsable devant le Parlement dans les conditions et suivant les procédures prévues aux articles 49 et 50.

Article 21. -

Le Premier ministre dirige l'action du Gouvernement. Il est responsable de la défense nationale. Il assure l'exécution des lois. Sous réserve des dispositions de l'article 13, il exerce le pouvoir réglementaire et nomme aux emplois civils et militaires.

Il peut déléguer certains de ses pouvoirs aux ministres.

ในกรณีจำเป็น นายกรัฐมนตรีอาจทำหน้าที่แทนประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐในการเป็นประธานในที่ประชุมของสภาและคณะกรรมการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 15

ในกรณีพิเศษ นายกรัฐมนตรีสามารถทำหน้าที่ประธานในการประชุมคณะรัฐมนตรีแทนประธานาธิบดีได้โดยจะต้องมีการมอบอำนาจไว้อย่างชัดแจ้งและเพื่อวาระการประชุมที่กำหนดไว้แน่นอน

มาตรา 22 การกระทำของนายกรัฐมนตรีอาจจะต้องมีการลงนามร่วมโดยรัฐมนตรีผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติกรให้เป็นไปตามนั้น

มาตรา 23 ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในรัฐบาลไม่อาจดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ตำแหน่งผู้แทนวิชาชีพในระดับชาติ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าตำแหน่งใดและไม่อาจประกอบวิชาชีพใดๆ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีได้

ให้รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดเงื่อนไขในการแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแทน

การตั้งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างลงจะต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 25

Il supplée, le cas échéant, le Président de la République dans la présidence des conseils et comités prévus à l'article 15.

Il peut, à titre exceptionnel, le suppléer pour la présidence d'un conseil des ministres en vertu d'une délégation expresse et pour un ordre du jour déterminé.

Article 22. -

Les actes du Premier ministre sont contresignés, le cas échéant, par les ministres chargés de leur exécution.

Article 23. -

Les fonctions de membre du Gouvernement sont incompatibles avec l'exercice de tout mandat parlementaire, de toute fonction de représentation professionnelle à caractère national et de tout emploi public ou de toute activité professionnelle.

Une loi organique fixe les conditions dans lesquelles il est pourvu au remplacement des titulaires de tels mandats, fonctions ou emplois.

Le remplacement des membres du Parlement a lieu conformément aux dispositions de l'article 25.

หมวด 4

รัฐสภา

มาตรา 24 รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับการเลือกตั้งโดยตรง
วุฒิสภาได้รับการเลือกตั้งโดยอ้อม วุฒิสภาเป็นตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งสาธารณรัฐ ชาวฝรั่งเศส ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่นอกสาธารณรัฐย่อมมีตัวแทนในวุฒิสภา

มาตรา 25 ให้มีรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กำหนดวาระของสภาแต่ละสภา จำนวนสมาชิกของแต่ละสภา เงินค่าตอบแทน เงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติที่จะได้รับการเลือกตั้ง การขาดคุณสมบัติและการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งอื่นพร้อมกันกับตำแหน่งสมาชิกรัฐสภา

ให้รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดวิธีการเลือกตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างจนกว่าจะมีการเลือกตั้งทั่วไป หรือเลือกตั้งบางส่วนตามวาระของสภาที่มีตำแหน่งว่างดังกล่าว

มาตรา 26 สมาชิกวุฒิสภาไม่อาจถูกฟ้องร้อง ติดตาม จับกุม คุมขัง หรือพิจารณาพิพากษาคดีอันเนื่องมาจากการแสดงความคิดเห็นหรือการออกเสียงลงคะแนนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

Titre IV Le Parlement

Article 24. -

Le Parlement comprend l'Assemblée nationale et le Sénat.

Les députés à l'Assemblée nationale sont élus au suffrage direct.

Le Sénat est élu au suffrage indirect. Il assure la représentation des collectivités territoriales de la République. Les Français établis hors de France sont représentés au Sénat.

Article 25. -

Une loi organique fixe la durée des pouvoirs de chaque assemblée, le nombre de ses membres, leur indemnité, les conditions d'éligibilité, le régime des inéligibilités et des incompatibilités.

Elle fixe également les conditions dans lesquelles sont élues les personnes appelées à assurer, en cas de vacance du siège, le remplacement des députés ou des sénateurs jusqu'au renouvellement général ou partiel de l'assemblée à laquelle ils appartenaient.

Article 26. -

Aucun membre du Parlement ne peut être poursuivi, recherché, arrêté, détenu ou jugé à l'occasion des opinions ou votes émis par lui dans l'exercice de ses fonctions.

สมาชิกรัฐสภาจะถูกจับกุมหรือถูกกระทำด้วย
ประการใดให้สูญสิ้นหรือถูกจำกัดอิสรภาพในคดีอาญาได้ก็ต่อเมื่อ

ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการแห่งสภาที่สมาชิกรับนั้นสังกัดอยู่ การอนุญาตดังกล่าวไม่จำเป็นต้องมีหากเป็นการกระทำความผิด ซึ่งหน้าหรือในกรณีที่ไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว

การคุมขัง การกระทำใดๆ ที่ทำให้สูญสิ้นหรือถูกจำกัด อิสรภาพ หรือการดำเนินคดีอาญาต่อสมาชิกรัฐสภา จะต้องระงับ ไว้ในระหว่างสมัยประชุมหากสภาที่สมาชิกรับนั้นสังกัดอยู่ร้องขอ

ให้สภาที่เกี่ยวข้องเปิดประชุมพิเศษเพื่อให้มีการ ดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคก่อน³⁵

มาตรา 27 การกำหนดอาณัติมอบหมายในการ เลือกลงตั้งเพื่อให้สมาชิกรัฐสภากระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งย่อม เป็นโมฆะ

สิทธิในการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกรัฐสภา เป็นสิทธิส่วนบุคคลของสมาชิกแต่ละคน

รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอาจอนุญาตเป็นกรณี พิเศษให้มีการออกเสียงลงคะแนนแทนกันได้ ในกรณีดังกล่าว สมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งจะออกเสียงลงคะแนนแทนสมาชิกรัฐสภา อื่นเกินกว่าหนึ่งคนมิได้

«Aucun membre du Parlement ne peut faire l'objet, en matière criminelle ou correctionnelle, d'une arrestation ou de toute autre mesure privative ou restrictive de liberté

³⁵ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

qu'avec l'autorisation du bureau de l'assemblée dont il fait partie. Cette autorisation n'est pas requise en cas de crime ou délit flagrant ou de condamnation définitive.

«La détention, les mesures privatives ou restrictives de liberté ou la poursuite d'un membre du Parlement sont suspendues pour la durée de la session si l'assemblée dont il fait partie le requiert.

«L'assemblée intéressée est réunie de plein droit pour des séances supplémentaires pour permettre, le cas échéant, l'application de l'alinéa ci-dessus.»³⁶

Article 27. -

Tout mandat impératif est nul.

Le droit de vote des membres du Parlement est personnel.

La loi organique peut autoriser exceptionnellement la délégation de vote. Dans ce cas, nul ne peut recevoir délégation de plus d'un mandat.

---

³⁶

Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995

มาตรา 28³⁷ รัฐสภาต้องเรียกประชุมสมัยประชุมสามัญโดยเริ่มตั้งแต่วันที่ทำการวันแรกของเดือนตุลาคมไปจนถึงวันทำการวันสุดท้ายของเดือนมิถุนายน

จำนวนวันประชุมของแต่ละสภาในระหว่างสมัยประชุมสามัญจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ให้แต่ละสภาเป็นผู้กำหนดสัปดาห์ที่จะมีการประชุมในสมัยประชุมสามัญ

นายกรัฐมนตรี เมื่อได้ปรึกษาหารือกับประธานสภาที่เกี่ยวข้องหรือเสียงข้างมากของสมาชิกสภาที่เกี่ยวข้องแล้วสามารถกำหนดให้มีวันประชุมเพิ่มเติมของสภาดังกล่าวได้

วันและกำหนดเวลาในการประชุมสภา ให้กำหนดโดยข้อบังคับของแต่ละสภา

มาตรา 29 รัฐสภาอาจเปิดประชุมสมัยวิสามัญตามคำร้องขอของนายกรัฐมนตรีหรือของเสียงข้างมากของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ เพื่อพิจารณาระเบียบวาระการประชุมหนึ่งระเบียบวาระการประชุมใดโดยเฉพาะได้

ในกรณีที่มีการเปิดประชุมสมัยวิสามัญตามคำร้องขอของสภาผู้แทนราษฎร ให้ออกรัฐกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญเมื่อรัฐสภาได้ประชุมตามระเบียบวาระที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

---

³⁷รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

เสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งจะต้องไม่ช้ากว่าสิบสองวันนับแต่วันที่รัฐสภาได้
ประชุมกัน

Article 28³⁸ . -

Le Parlement se réunit de plein droit en une session ordinaire qui commence le premier jour ouvrable d'octobre et prend fin le dernier jour ouvrable de juin.

Le nombre de jours de séance que chaque assemblée peut tenir au cours de la session ordinaire ne peut excéder cent vingt. Les semaines de séance sont fixées par chaque assemblée.

Le Premier ministre, après consultation du président de l'assemblée concernée, ou la majorité des membres de chaque assemblée peut décider la tenue de jours supplémentaires de séance.

Les jours et les horaires des séances sont déterminés par le règlement de chaque assemblée.

Article 29. -

Le Parlement est réuni en session extraordinaire à la demande du Premier ministre ou de la majorité des membres composant l'Assemblée nationale, sur un ordre du jour déterminé.

Lorsque la session extraordinaire est tenue à la demande des membres de l'Assemblée nationale, le décret de clôture intervient dès que le Parlement a épuisé l'ordre du jour pour lequel il a été convoqué et au plus tard douze jours à compter de sa réunion.

---

³⁸

นายกรัฐมนตรีเท่านั้นที่สามารถร้องขอให้เปิดสมัยประชุมสมัยวิสามัญครั้งใหม่ได้ เมื่อยังไม่พ้นระยะเวลาหนึ่งเดือน นับแต่วันที่รัฐกฤษฎีกาปิดประชุมสมัยวิสามัญ

มาตรา 30 นอกเหนือจากการประชุมของรัฐสภา ที่กฎหมายกำหนดให้รัฐสภาเปิดประชุมเองแล้ว การเปิดหรือปิดประชุมสมัยวิสามัญให้เป็นไปตามรัฐกฤษฎีกาที่ออกโดยประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ

มาตรา 31 รัฐมนตรีมีสิทธิเข้าร่วมในการประชุมของสภาทั้งสองได้ และมีสิทธิที่จะขอแถลงต่อที่ประชุมสภาได้

รัฐมนตรีอาจขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลช่วยเหลือในการแถลงต่อที่ประชุมสภาได้

มาตรา 32 ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งโดยมีวาระเท่ากับวาระของสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภาได้รับเลือกตั้งภายหลังจากที่มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่บางส่วนตามวาระทุกครั้ง

มาตรา 33 การประชุมของสภาทั้งสองเป็นการประชุมโดยเปิดเผย ให้จัดพิมพ์รายละเอียดของรายงานการประชุมในรัฐกิจจานุเบกษา

แต่สภาอาจทำการประชุมลับได้โดยการร้องขอของนายกรัฐมนตรี หรือเมื่อสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกของสภานั้นร้องขอ

Le Premier ministre peut seul demander une nouvelle session avant l'expiration du mois qui suit le décret de clôture.

Article 30. -

Hors les cas dans lesquels le Parlement se réunit de plein droit, les sessions extraordinaires sont ouvertes et closes par décret du Président de la République.

Article 31. -

Les membres du Gouvernement ont accès aux deux assemblées. Ils sont entendus quand ils le demandent.

Ils peuvent se faire assister par des commissaires du Gouvernement.

Article 32. -

Le président de l'Assemblée nationale est élu pour la durée de la législature. Le Président du Sénat est élu après chaque renouvellement partiel.

Article 33. -

Les séances des deux assemblées sont publiques. Le compte rendu intégral des débats est publié au *Journal officiel*.

Chaque assemblée peut siéger en comité secret à la demande du Premier ministre ou d'un dixième de ses membres.

หมวด 5

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภากับรัฐบาล

มาตรา 34 รัฐสภาเป็นผู้ตรารัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

- สิทธิแห่งพลเมืองและหลักประกันขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนในการใช้เสรีภาพ รวมตลอดถึงการเกณฑ์แรงงานและทรัพย์สินของพลเมืองเพื่อประโยชน์ในการป้องกันประเทศ

- สัญชาติ สถานะและความสามารถทางกฎหมายของบุคคล ระบบกฎหมายว่าด้วยการสมรส การสืบมรดก และการให้โดยเสนาหา

- การกำหนดความผิดอาญาชั้นอุกฤษโทษและมัชฌิมโทษ รวมทั้งการกำหนดโทษสำหรับความผิดดังกล่าว วิธีพิจารณาความอาญา การนิรโทษกรรม การจัดตั้งระบบศาลชั้นใหม่ และสถานภาพของผู้พิพากษา

- ฐานภาษี อัตราและวิธีการจัดเก็บภาษีทุกชนิด การออกใช้เงินตรา

รัฐธรรมนูญกำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วยเช่นเดียวกัน

- ท้องถิ่น
- ระบบการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภา
  - การจัดตั้งประเภทขององค์การมหาชนขึ้นใหม่
  - หลักประกันขั้นพื้นฐานสำหรับข้าราชการพลเรือน
- และข้าราชการทหาร

Titre V Des rapports entre le Gouvernement et le Parlement

Article 34. -

La loi est votée par le Parlement.

La loi fixe les règles concernant :

- les droits civiques et les garanties fondamentales accordées aux citoyens pour l'exercice des libertés publiques ; les sujétions imposées par la défense nationale aux citoyens en leur personne et en leurs biens ;
- la nationalité, l'état et la capacité des personnes, les régimes matrimoniaux, les successions et libéralités ;
- la détermination des crimes et délits ainsi que les peines qui leur sont applicables ; la procédure pénale ; l'amnistie ; la création de nouveaux ordres de juridiction et le statut des magistrats ;
- l'assiette, le taux et les modalités de recouvrement des impositions de toutes natures ; le régime d'émission de la monnaie.

La loi fixe également les règles concernant :

- le régime électoral des assemblées parlementaires et des assemblées locales ;
- la création de catégories d'établissements publics ;
- les garanties fondamentales accordées aux fonctionnaires civils et militaires de l'État ;

- การโอนวิสาหกิจเอกชนมาเป็นของรัฐ และการโอนทรัพย์สินของวิสาหกิจของรัฐ ไปเป็นของเอกชน
- รัฐบัญญัติกำหนดหลักการที่สำคัญในเรื่อง
  - การจัดระเบียบในการป้องกันประเทศ
  - การบริหารงานโดยอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น³⁹ อำนาจหน้าที่และรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
    - การศึกษา
    - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม⁴⁰
    - ระบบกรรมสิทธิ์ ทรัพย์สินสิทธิและข้อผูกพันทางแพ่งและทางพาณิชย์
  - ระบบกฎหมายแรงงาน กฎหมายว่าด้วยสหภาพแรงงานและการประกันสังคม

รัฐบัญญัติว่าด้วยงบประมาณกำหนดรายได้และค่าใช้จ่ายของรัฐตามเงื่อนไขและภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

รัฐบัญญัติว่าด้วยการให้เงินอุดหนุนกิจการประกันสังคมกำหนดเงื่อนไขทั่วไปเกี่ยวกับความสมดุลทางการเงิน บัญชีประมาณการรายรับ กำหนดเป้าหมายและค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตาม

---

³⁹รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

⁴⁰รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005

เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยรัฐบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญ⁴¹

รัฐบัญญัติว่าด้วยแผนงานกำหนดเป้าหมายของการ
ดำเนินการทางเศรษฐกิจและสังคมของรัฐ

---

⁴¹รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1996

- les nationalisations d'entreprises et les transferts de propriété d'entreprises du secteur public au secteur privé.

La loi détermine les principes fondamentaux :

- de l'organisation générale de la défense nationale ;
- de la libre administration des collectivités «territoriales»⁴², de leurs compétences et de leurs ressources ;
- de l'enseignement ;
- « de la préservation de l'environnement »⁴³ ;
- du régime de la propriété, des droits réels et des obligations civiles et commerciales ;
- du droit du travail, du droit syndical et de la sécurité sociale.

Les lois de finances déterminent les ressources et les charges de l'État dans les conditions et sous les réserves prévues par une loi organique.

«Les lois de financement de la sécurité sociale déterminent les conditions générales de son équilibre financier et, compte tenu de leurs prévisions de recettes, fixent ses objectifs de dépenses, dans les conditions et sous les réserves prévues par une loi organique.»⁴⁴

Des lois de programme déterminent les objectifs de l'action économique et sociale de l'État.

---

⁴² Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

⁴³ Loi constitutionnelle n° 2005-205 du 1er mars 2005

⁴⁴

Loi constitutionnelle n° 96-138 du 22 février 1996

บทบัญญัติในมาตรานี้อาจเพิ่มเติมและขยายความ
ได้โดยรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

มาตรา 35 การประกาศสงครามต้องได้รับความ
เห็นชอบจากรัฐสภา

มาตรา 36 การประกาศกฎอัยการศึกจะต้อง
กระทำโดยรัฐกฤษฎีกาที่ออกในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี

การขยายระยะเวลาการใช้กฎอัยการศึกเกินกว่าสิบ
สองวันจะต้องได้รับอนุมัติจากรัฐสภา

มาตรา 37 เรื่องใดที่อยู่นอกขอบเขตของการตรา
รัฐบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของฝ่ายบริหารที่จะออกกฎเกณฑ์ได้

รัฐบัญญัติซึ่งตราขึ้นในเรื่องที่อยู่ในอำนาจของฝ่าย
บริหารที่จะออกกฎเกณฑ์ได้ อาจแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยรัฐกฤษฎีกา
ภายหลังจากที่ได้รับความเห็นจากสภาแห่งรัฐแล้ว รัฐบัญญัติซึ่งมี
ลักษณะดังกล่าวที่ตราขึ้นหลังจากที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแล้วจะ
แก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐกฤษฎีกาได้ก็ต่อเมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
ได้ประกาศว่ารัฐบัญญัตินั้นมีสาระเป็นการกำหนดกฎเกณฑ์ใน
เรื่องที่อยู่ในอำนาจของฝ่ายบริหารในการออกกฎเกณฑ์ตามความ
ในวรรคก่อน

Les dispositions du présent article pourront être précisées et complétées par une loi organique.

Article 35. -

La déclaration de guerre est autorisée par le Parlement.

Article 36. -

L'état de siège est décrété en Conseil des ministres.

Sa prorogation au-delà de douze jours ne peut être autorisée que par le Parlement.

Article 37. -

Les matières autres que celles qui sont du domaine de la loi ont un caractère réglementaire.

Les textes de forme législative intervenus en ces matières peuvent être modifiés par décrets pris après avis du Conseil d'État. Ceux de ces textes qui interviendraient après l'entrée en vigueur de la présente Constitution ne pourront être modifiés par décret que si le Conseil constitutionnel a déclaré qu'ils ont un caractère réglementaire en vertu de l'alinéa précédent.

มาตรา 37-1⁴⁵ รัฐบัญญัติและกฎเกณฑ์ของฝ่ายบริหารอาจประกอบด้วยบทบัญญัติที่มีผลเป็นการทดลองดำเนินการได้โดยมีวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่จำกัด

มาตรา 38 เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของตน รัฐบาลอาจขออนุมัติต่อรัฐสภาตรารัฐกำหนดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างจำกัดในเรื่องซึ่งโดยปกติแล้วอยู่ในอำนาจการตราบัญญัติของรัฐสภาได้

รัฐกำหนดดังกล่าวจะต้องตราขึ้นในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีหลังจากที่ได้รับความเห็นจากสภาแห่งรัฐแล้ว รัฐกำหนดมีผลใช้บังคับนับแต่วันที่ได้ประกาศใช้ แต่จะสิ้นผลใช้บังคับหากรัฐบาลมิได้เสนอร่างรัฐบัญญัติให้สภายับรับรัฐกำหนดดังกล่าวต่อรัฐสภาในระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติมอบอำนาจให้ตรารัฐกำหนด

เมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐกำหนดจะกระทำได้ก็แต่โดยรัฐบัญญัติในเรื่องที่อยู่ในอำนาจการตราบัญญัติของรัฐสภา

มาตรา 39 นายกรัฐมนตรีและสมาชิกรัฐสภาต่างฝ่ายต่างมีสิทธิเสนอร่างรัฐบัญญัติได้

---

⁴⁵รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

Article 37-1.⁴⁶ -

La loi et le règlement peuvent comporter, pour un objet et une durée limités, des dispositions à caractère expérimental.

Article 38. -

Le Gouvernement peut, pour l'exécution de son programme, demander au Parlement l'autorisation de prendre par ordonnances, pendant un délai limité, des mesures qui sont normalement du domaine de la loi.

Les ordonnances sont prises en conseil des ministres après avis du Conseil d'État. Elles entrent en vigueur dès leur publication mais deviennent caduques si le projet de loi de ratification n'est pas déposé devant le Parlement avant la date fixée par la loi d'habilitation.

A l'expiration du délai mentionné au premier alinéa du présent article, les ordonnances ne peuvent plus être modifiées que par la loi dans les matières qui sont du domaine législatif.

Article 39. -

L'initiative des lois appartient concurremment au Premier ministre et aux membres du Parlement.

---

⁴⁶Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

ร่างรัฐบัญญัติของรัฐบาลต้องผ่านการพิจารณาในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีภายหลังจากที่ได้รับความเห็นจากสภาแห่งรัฐแล้วและจะต้องนำเสนอต่อสำนักงานของสภาไดสภาหนึ่ง ร่างรัฐบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณและร่างรัฐบัญญัติเกี่ยวกับการให้เงินอุดหนุนกิจการประกันสังคมจะต้องเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน⁴⁷ ภายใต้บทบัญญัติที่กำหนดไว้ในมาตรา 44 วรรคแรก ร่างรัฐบัญญัติที่มีวัตถุประสงค์หลักเกี่ยวกับการจัดองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและร่างรัฐบัญญัติเกี่ยวกับการจัดให้มีตัวแทนของชาวฝรั่งเศสที่ตั้งถิ่นฐานอยู่นอกประเทศจะต้องเสนอต่อวุฒิสภาก่อน⁴⁸

มาตรา 40 ร่างรัฐบัญญัติหรือคำแปรญัตติที่เสนอโดยสมาชิกรัฐสภาไม่อาจรับไว้พิจารณาได้ ถ้าจะเป็นผลทำให้รายได้ของรัฐลดลงหรือมีผลเป็นการสร้างรายจ่ายของรัฐขึ้นใหม่หรือมีผลเป็นการเพิ่มรายจ่ายของรัฐ

มาตรา 41 หากปรากฏในระหว่างกระบวนการนิติบัญญัติว่า ร่างรัฐบัญญัติหรือคำแปรญัตติที่เสนอโดยสมาชิกรัฐ

⁴⁷รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1996

⁴⁸รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

สภามีได้ อยู่ในอำนาจการออกรัฐบัญญัติของรัฐสภาหรือขัดแย้ง
กับการมอบอำนาจให้ออกรัฐกำหนดตามความในมาตรา 38 รัฐ
บาลอาจคัดค้านไม่ให้เกิดการรับร่างรัฐบัญญัติหรือคำแปรญัติตั้ง
กล่าวไว้พิจารณาได้

Les projets de loi sont délibérés en conseil des ministres après avis du Conseil d'État et déposés sur le bureau de l'une des deux assemblées. «Les projets de loi de finances et de loi de financement de la sécurité sociale sont soumis en premier lieu à l'Assemblée nationale.»⁴⁹ «Sans préjudice du premier alinéa de l'article 44, les projets de loi ayant pour principal objet l'organisation des collectivités territoriales et les projets de loi relatifs aux instances représentatives des Français établis hors de France sont soumis en premier lieu au Sénat.»⁵⁰

Article 40. -

Les propositions et amendements formulés par les membres du Parlement ne sont pas recevables lorsque leur adoption aurait pour conséquence soit une diminution des ressources publiques, soit la création ou l'aggravation d'une charge publique.

Article 41. -

S'il apparaît au cours de la procédure législative qu'une proposition ou un amendement n'est pas du domaine de la loi ou est contraire à une délégation accordée en vertu de l'article 38, le Gouvernement peut opposer l'irrecevabilité.

---

⁴⁹

Loi constitutionnelle n° 96-138 du 22 février 1996

⁵⁰Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

ในกรณีที่รัฐบาลและประธานสภาที่เกี่ยวข้องมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ ให้คณะ ตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดภายในแปดวัน

มาตรา 42 ในการพิจารณาร่างรัฐบัญญัติที่รัฐบาลเสนอ ให้สภาที่ได้รับการเสนอร่างรัฐบัญญัตินั้นเป็นสภาแรกพิจารณาจากร่างรัฐบัญญัติที่รัฐบาลเสนอ

ให้สภาที่ได้รับการเสนอร่างรัฐบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาจากอีกสภาหนึ่งมาแล้วพิจารณาร่างรัฐบัญญัติตามที่ได้รับมา

มาตรา 43 เมื่อรัฐบาลหรือสภาที่รับร่างรัฐบัญญัตินั้นไว้พิจารณาร้องขอ ให้ส่งร่างรัฐบัญญัติที่รัฐบาลหรือสมาชิกวุฒิสภาเสนอไปยังคณะกรรมการวิสามัญที่ตั้งขึ้นเพื่อการนี้โดยเฉพาะเป็นผู้พิจารณาต่อไป

หากไม่มีการร้องขอ ให้ส่งร่างรัฐบัญญัติที่รัฐบาลหรือสมาชิกวุฒิสภาเสนอไปยังคณะกรรมการวิสามัญซึ่งมีจำนวนไม่เกินสภาละหกคณะเป็นผู้พิจารณา

มาตรา 44 สมาชิกวุฒิสภาและรัฐบาลมีสิทธิเสนอคำแปรญัตติ

ภายหลังการเปิดอภิปราย รัฐบาลมีสิทธิคัดค้านมิให้มีการพิจารณาคำแปรญัตติที่มีได้มีการเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเสียก่อน

En cas de désaccord entre le Gouvernement et le président de l'assemblée intéressée, le Conseil constitutionnel, à la demande de l'un ou de l'autre, statue dans un délai de huit jours.

Article 42. -

La discussion des projets de loi porte, devant la première assemblée saisie, sur le texte présenté par le Gouvernement.

Une assemblée saisie d'un texte voté par l'autre assemblée délibère sur le texte qui lui est transmis.

Article 43. -

Les projets et propositions de loi sont, à la demande du Gouvernement ou de l'assemblée qui en est saisie, envoyés pour examen à des commissions spécialement désignées à cet effet.

Les projets et propositions pour lesquels une telle demande n'a pas été faite sont envoyés à l'une des commissions permanentes dont le nombre est limité à six dans chaque assemblée.

Article 44. -

Les membres du Parlement et le Gouvernement ont le droit d'amendement.

Après l'ouverture du débat, le Gouvernement peut s'opposer à l'examen de tout amendement qui n'a pas été antérieurement soumis à la commission

ในกรณี ที่รัฐบาลร้องขอ สภาที่พิจารณาร่าง รัฐบัญญัตินั้นอาจลงมติเพียงครั้งเดียวเพื่อให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในร่างรัฐบัญญัติที่กำลังพิจารณาอยู่นั้นทั้งฉบับหรือบางส่วนได้ ทั้งนี้ โดยจะรับคำแปรญัตติไว้เฉพาะที่มีการเสนอหรือได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลแล้วเท่านั้น

มาตรา 45 ร่างรัฐบัญญัติที่รัฐบาลหรือสมาชิกรัฐสภาเสนอจะต้องได้รับการพิจารณาจากสภาทั้งสองสภาต่อกัน เพื่อให้มีการอนุมัติร่างรัฐบัญญัติที่มีเนื้อความอย่างเดียวกัน

ในกรณีที่สภาทั้งสองมีความเห็นไม่ตรงกันจนเป็นเหตุให้ร่างรัฐบัญญัติที่รัฐบาลหรือสมาชิกรัฐสภาเสนอไม่ได้รับความเห็นชอบ ภายหลังจากที่แต่ละสภาได้พิจารณาร่างรัฐบัญญัติดังกล่าวแล้วสภาละสองครั้ง หรือในกรณีที่สภาแต่ละสภาได้พิจารณาร่างรัฐบัญญัติดังกล่าวไปเพียงครั้งเดียว แต่รัฐบาลแจ้งว่ามีความจำเป็นเร่งด่วน นายกรัฐมนตรีอาจขอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมที่มีสมาชิกจากแต่ละสภาในจำนวนเท่ากัน เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเสนอร่างบทบัญญัติในส่วนที่ยังไม่สามารถหาข้อยุติได้นั้น

ให้รัฐบาลเป็นผู้เสนอร่างบทบัญญัติที่ได้ผ่านการเห็นชอบของคณะกรรมการร่วมแล้วต่อสภาทั้งสองเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในกรณีดังกล่าว จะมีการเสนอคำแปรญัตติไม่ได้ เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาล

Si le Gouvernement le demande, l'assemblée saisie se prononce par un seul vote sur tout ou partie du texte en discussion en ne retenant que les amendements proposés ou acceptés par le Gouvernement.

Article 45. -

Tout projet ou proposition de loi est examiné successivement dans les deux assemblées du Parlement en vue de l'adoption d'un texte identique.

Lorsque, par suite d'un désaccord entre les deux assemblées, un projet ou une proposition de loi n'a pu être adopté après deux lectures par chaque assemblée ou, si le Gouvernement a déclaré l'urgence, après une seule lecture par chacune d'entre elles, le Premier ministre a la faculté de provoquer la réunion d'une commission mixte paritaire chargée de proposer un texte sur les dispositions restant en discussion.

Le texte élaboré par la commission mixte peut être soumis par le Gouvernement pour approbation aux deux assemblées. Aucun amendement n'est recevable sauf accord du Gouvernement.

หากคณะกรรมการร่วมกันไม่สามารถพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างบทบัญญัติ หรือร่างบทบัญญัตีดังกล่าวไม่ผ่านการพิจารณาตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวรรคก่อน ภายหลังจากที่ได้มีการพิจารณาในสภาผู้แทนราษฎรและในวุฒิสภาอีกครั้งหนึ่งแล้ว รัฐบาลอาจร้องขอให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้พิจารณายืนยันร่างบทบัญญัตีดังกล่าวได้ในที่สุด ในกรณีดังกล่าว สภาผู้แทนราษฎรอาจนำร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการร่วมกันหรือร่างที่ผ่านการพิจารณาครั้งสุดท้ายของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งอาจมีการแก้ไขโดยคำแปรญัตติที่ได้รับความเห็นชอบของวุฒิสภาแล้ว มาพิจารณาต่อไปได้

มาตรา 46 รัฐบัญญัติที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีฐานะเป็นรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะต้องตราขึ้นและแก้ไขเพิ่มเติมภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

สภาแรกที่ได้รับการเสนอร่างรัฐบัญญัติที่รัฐบาลหรือสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้เสนอ จะทำการพิจารณาและลงมติในร่างรัฐบัญญัตีดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเสนอต่อสภานั้น

ให้นำกระบวนการตามมาตรา 45 มาใช้บังคับ แต่ในกรณีที่สภาทั้งสองมีความเห็นไม่ตรงกัน สภาผู้แทนราษฎรจะยื่น

ยื่นร่างบทบัญญัติดังกล่าวในที่สุดได้ก็แต่โดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับวุฒิสภาจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาทั้งสอง โดยมีเนื้อความอย่างเดียวกัน

Si la commission mixte ne parvient pas à l'adoption d'un texte commun ou si ce texte n'est pas adopté dans les conditions prévues à l'alinéa précédent, le Gouvernement peut, après une nouvelle lecture par l'Assemblée nationale et par le Sénat, demander à l'Assemblée nationale de statuer définitivement. En ce cas, l'Assemblée nationale peut reprendre soit le texte élaboré par la commission mixte, soit le dernier texte voté par elle, modifié le cas échéant par un ou plusieurs des amendements adoptés par le Sénat.

Article 46. -

Les lois auxquelles la Constitution confère le caractère de lois organiques sont votées et modifiées dans les conditions suivantes.

Le projet ou la proposition n'est soumis à la délibération et au vote de la première assemblée saisie qu'à l'expiration d'un délai de quinze jours après son dépôt.

La procédure de l'article 45 est applicable. Toutefois, faute d'accord entre les deux assemblées, le texte ne peut être adopté par l'Assemblée nationale en dernière lecture qu'à la majorité absolue de ses membres.

Les lois organiques relatives au Sénat doivent être votées dans les mêmes termes par les deux assemblées.

รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะประกาศใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อได้มีคำประกาศของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญแล้วว่าร่างรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

มาตรา 47 รัฐสภาพิจารณาลงมติในร่างรัฐบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรไม่พิจารณาเห็นชอบร่างรัฐบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณในการพิจารณาครั้งแรกภายในกำหนดเวลาที่สืบวันนับจากวันที่ได้รับร่างรัฐบัญญัติ ให้รัฐบาลส่งร่างรัฐบัญญัติดังกล่าวให้วุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาสิบห้าวัน หลังจากนั้นให้ดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 45

ในกรณีที่รัฐสภาไม่ให้ความเห็นชอบในร่างรัฐบัญญัติดังกล่าวภายในกำหนดเวลาเจ็ดสิบวัน รัฐบาลอาจนำบทบัญญัติในร่างรัฐบัญญัตินั้นมาบังคับใช้โดยการตราเป็นรัฐกำหนดได้

ถ้ารัฐบาลไม่อาจเสนอร่างรัฐบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณที่กำหนดรายรับและรายจ่ายสำหรับปีงบประมาณภายในระยะเวลาที่พอเพียงสำหรับการพิจารณา จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถตรารัฐบัญญัติดังกล่าวได้ทันก่อนเริ่มต้นปีงบประมาณ รัฐบาลอาจขอต่อรัฐสภาเป็นกรณีฉุกเฉินเพื่ออนุมัติให้จัดเก็บภาษี

และออกรัฐกฤษฎีกาสั่งจ่ายเงินที่ต้องใช้ในการดำเนินการในรายการที่รัฐสภาได้เคยให้ความชอบมาแล้วไปพลางก่อนได้

ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ให้สะดุดหยุด
อยู่ระหว่างที่ไม่อยู่ในสมัยประชุมของรัฐสภา

Les lois organiques ne peuvent être promulguées qu'après la déclaration par le Conseil constitutionnel de leur conformité à la Constitution.

Article 47. -

Le Parlement vote les projets de loi de finances dans les conditions prévues par une loi organique.

Si l'Assemblée nationale ne s'est pas prononcée en première lecture dans le délai de quarante jours après le dépôt d'un projet, le Gouvernement saisit le Sénat qui doit statuer dans un délai de quinze jours. Il est ensuite procédé dans les conditions prévues à l'article 45.

Si le Parlement ne s'est pas prononcé dans un délai de soixante-dix jours, les dispositions du projet peuvent être mises en vigueur par ordonnance.

Si la loi de finances fixant les ressources et les charges d'un exercice n'a pas été déposée en temps utile pour être promulguée avant le début de cet exercice, le Gouvernement demande d'urgence au Parlement l'autorisation de percevoir les impôts et ouvre par décret les crédits se rapportant aux services votés.

Les délais prévus au présent article sont suspendus lorsque le Parlement n'est pas en session.

ให้ศาลตรวจเงินแผ่นดินช่วยรัฐสภาและรัฐบาลในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินตามรัฐบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณ

มาตรา 47-1⁵¹ รัฐสภาพิจารณาลงมติในร่างรัฐบัญญัติเกี่ยวกับการให้เงินอุดหนุนกิจการประกันสังคมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรมิได้ให้ความเห็นชอบร่างรัฐบัญญัติดังกล่าวในการพิจารณาวาระแรกภายในกำหนดเวลาสี่สิบวันนับจากวันที่ได้รับร่างรัฐบัญญัติ ให้รัฐบาลส่งร่างรัฐบัญญัติดังกล่าวให้วุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาสี่สิบห้าวัน หลังจากนั้นให้ดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 45

ในกรณีที่รัฐสภามีได้ให้ความเห็นชอบร่างรัฐบัญญัติดังกล่าวภายในกำหนดเวลาห้าสิบวัน รัฐบาลอาจนำบทบัญญัติในร่างรัฐบัญญัตินั้นมาบังคับใช้โดยการตราเป็นรัฐกำหนดได้

ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ให้ระงับหยุดอยู่ในระหว่างที่ไม่อยู่ในสมัยประชุมของรัฐสภาและสำหรับแต่ละ

---

⁵¹ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1996

สภาในระหว่างสัปดาห์ที่สภานั้นๆ ได้มีมติที่จะไม่ประชุมกัน ทั้งนี้
ตามบทบัญญัติมาตรา 28 วรรคสอง

ให้ศาลตรวจเงินแผ่นดินช่วยรัฐสภาและรัฐบาลใน
การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินตามรัฐบัญญัติเกี่ยวกับการให้เงิน
อุดหนุนกิจการประกันสังคม

La Cour des Comptes assiste le Parlement et le Gouvernement dans le contrôle de l'exécution des lois de finances.

⁵²
Article 47-1 . -

Le Parlement vote les projets de loi de financement de la sécurité sociale dans les conditions prévues par une loi organique.

Si l'Assemblée nationale ne s'est pas prononcée en première lecture dans le délai de vingt jours après le dépôt d'un projet, le Gouvernement saisit le Sénat qui doit statuer dans un délai de quinze jours. Il est ensuite procédé dans les conditions prévues à l'article 45.

Si le Parlement ne s'est pas prononcé dans un délai de cinquante jours, les dispositions du projet peuvent être mises en oeuvre par ordonnance.

Les délais prévus au présent article sont suspendus lorsque le Parlement n'est pas en session et, pour chaque assemblée, au cours des semaines où elle a décidé de ne pas tenir séance, conformément au deuxième alinéa de l'article 28.

La Cour des comptes assiste le Parlement et le Gouvernement dans le contrôle de l'application des lois de financement de la sécurité sociale.

---

⁵²

Loi constitutionnelle n° 96-138 du 22 février 1996

มาตรา 48⁵³ ภายใต้บทบัญญัติที่กำหนดไว้ในสามวรรคสุดท้ายของมาตรา 28 ระเบียบวาระการประชุมของสภาให้เป็นไปตามการจัดลำดับความเร่งด่วนตามที่รัฐบาลกำหนดโดยให้พิจารณาร่างรัฐบัญญัติที่รัฐบาลเป็นผู้เสนอก่อน จากนั้นจึงพิจารณาร่างรัฐบัญญัติที่สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้เสนอซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลแล้ว

ให้กำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งสำหรับการตั้งกระทู้ถามโดยสมาชิกวุฒิสภาและการตอบกระทู้ถามโดยรัฐบาล

ให้สงวนการประชุมเดือนละหนึ่งครั้งไว้สำหรับระเบียบวาระที่สภาแต่ละสภาเป็นผู้กำหนด

มาตรา 49 นายกรัฐมนตรีหลังจากที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว อาจขอผูกพันความรับผิดชอบของรัฐบาลต่อสภาผู้แทนราษฎรไว้กับแผนการดำเนินงานหรือคำแถลงนโยบายทางการเมืองทั่วไปของรัฐบาลได้

---

⁵³รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

⁵⁴
Article 48 . –

«Sans préjudice de l'application des trois derniers alinéas de l'article 28,» l'ordre du jour des assemblées comporte, par priorité et dans l'ordre que le Gouvernement a fixé, la discussion des projets de loi déposés par le Gouvernement et des propositions de loi acceptées par lui.

Une séance par semaine «au moins» est réservée par priorité aux questions des membres du Parlement et aux réponses du Gouvernement.

«Une séance par mois est réservée par priorité à l'ordre du jour fixé par chaque assemblée.»

Article 49. -

Le Premier ministre, après délibération du conseil des ministres, engage devant l'Assemblée nationale la responsabilité du Gouvernement sur son programme ou éventuellement sur une déclaration de politique générale.

---

⁵⁴

Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995

สภาผู้แทนราษฎรอาจขอให้รัฐบาลแสดงความรับผิดชอบโดยการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล ญัตติดังกล่าวจะรับไว้พิจารณาได้ก็ต่อเมื่อมีการเข้าชื่อกันโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างน้อยหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ การออกเสียงลงมติในญัตติดังกล่าวจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้เสนอญัตติไปแล้วไม่น้อยกว่าสี่สิบแปดชั่วโมง การนับคะแนนเสียงในญัตติดังกล่าวให้นับเฉพาะคะแนนเสียงที่เห็นด้วยกับญัตติไม่ไว้วางใจซึ่งจะต้องได้รับคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งไม่อาจเข้าชื่อในญัตติเสนอขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจได้เกินกว่าสามครั้งในสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่งหรือเกินกว่าหนึ่งครั้งในสมัยประชุมวิสามัญสมัยหนึ่งได้ เว้นแต่กรณีที่บัญญัติไว้ในวรรคถัดไป⁵⁵

นายกรัฐมนตรีหลังจากที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว อาจขอผูกพันความรับผิดชอบของรัฐบาลต่อสภาผู้แทนราษฎรไว้กับการลงมติผ่านร่างรัฐบัญญัติฉบับใดฉบับหนึ่งได้ ในกรณีดังกล่าวให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบร่างรัฐบัญญัติฉบับนั้นแล้ว เว้นแต่จะมีการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงหลังจากนั้น และ

⁵⁵รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวันแรกก่อน

นายกรัฐมนตรีมีสิทธิที่จะขอให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบต่อการแถลงนโยบายทางการเมืองทั่วไปได้

L'Assemblée nationale met en cause la responsabilité du Gouvernement par le vote d'une motion de censure. Une telle motion n'est recevable que si elle est signée par un dixième au moins des membres de l'Assemblée nationale. Le vote ne peut avoir lieu que quarante-huit heures après son dépôt. Seuls sont recensés les votes favorables à la motion de censure qui ne peut être adoptée qu'à la majorité des membres composant l'Assemblée. «Sauf dans le cas prévu à l'alinéa ci-dessous, un député ne peut être signataire de plus de trois motions de censure au cours d'une même session ordinaire et de plus d'une au cours d'une même session extraordinaire.»⁵⁶

Le Premier ministre peut, après délibération du conseil des ministres, engager la responsabilité du Gouvernement devant l'Assemblée nationale sur le vote d'un texte. Dans ce cas, ce texte est considéré comme adopté, sauf si une motion de censure, déposée dans les vingt-quatre heures qui suivent, est votée dans les conditions prévues à l'alinéa précédent.

Le Premier ministre a la faculté de demander au Sénat l'approbation d'une déclaration de politique générale.

---

⁵⁶

Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995.

มาตรา 50 ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบในญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาลหรือไม่เห็นชอบแผนการดำเนินงานหรือนโยบายทางการเมืองทั่วไปของรัฐบาล นายกรัฐมนตรีจะต้องเสนอการลาออกของรัฐบาลต่อประธานาธิบดี

มาตรา 51⁵⁷ การปิดประชุมสมัยสามัญหรือสมัยวิสามัญจะต้องเลื่อนออกไปโดยอัตโนมัติเพื่อเปิดโอกาสให้มีการนำมาตรา 49 มาใช้บังคับและเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ให้สภาอาจกำหนดให้มีวันประชุมเพิ่มเติมได้เอง

หมวด 6

สนธิสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศ

มาตรา 52 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นผู้เจรจาและให้สัตยาบันสนธิสัญญาทั้งหลาย

ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐต้องได้รับรายงานผลการเจรจาเพื่อการทำข้อตกลงระหว่างประเทศที่ไม่ต้องมีการให้สัตยาบัน

---

⁵⁷รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

Article 50. -

Lorsque l'Assemblée nationale adopte une motion de censure ou lorsqu'elle désapprouve le programme ou une déclaration de politique générale du Gouvernement, le Premier ministre doit remettre au Président de la République la démission du Gouvernement.

Article 51⁵⁸ . -

La clôture de la session ordinaire ou des sessions extraordinaires est de droit retardée pour permettre, le cas échéant, l'application de l'article 49. A cette même fin, des séances supplémentaires sont de droit.

Titre VI Des traités et accords internationaux**Article 52. -**

Le Président de la République négocie et ratifie les traités.

Il est informé de toute négociation tendant à la conclusion d'un accord international non soumis à ratification.

---

⁵⁸

Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995

มาตรา 53 สนธิสัญญาสงบศึก สนธิสัญญาทางการค้า สนธิสัญญาหรือความตกลงเกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศ สนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่มีผลผูกพันทางด้านการเงินต่อรัฐ สนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นรัฐบัญญัติ สนธิสัญญาหรือข้อตกลงเกี่ยวกับสถานภาพของบุคคล สนธิสัญญาหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการยกให้ การแลกเปลี่ยน หรือการผนวกดินแดน จะได้รับการให้สัตยาบันหรือความเห็นชอบได้ก็โดยผลของรัฐบัญญัติ

สนธิสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อได้รับการให้สัตยาบันหรือความเห็นชอบแล้ว

การยกให้ การแลกเปลี่ยนหรือการผนวกดินแดนใดจะมีผลใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากประชาชนที่เกี่ยวข้องแล้ว

มาตรา 53-1⁵⁹ สาธารณรัฐอาจทำข้อตกลงกับรัฐอื่นในยุโรปที่มีข้อผูกพันในลักษณะเดียวกันกับสาธารณรัฐในเรื่องการลี้ภัยกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานได้เพื่อกำหนดเขตอำนาจของแต่ละรัฐในการตรวจสอบคำขอลี้ภัยที่มีการเสนอต่อรัฐแต่ละรัฐได้

---

⁵⁹รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน ค.ศ. 1993

Article 53. -

Les traités de paix, les traités de commerce, les traités ou accords relatifs à l'organisation internationale, ceux qui engagent les finances de l'État, ceux qui modifient des dispositions de nature législative, ceux qui sont relatifs à l'état des personnes, ceux qui comportent cession, échange ou adjonction de territoire, ne peuvent être ratifiés ou approuvés qu'en vertu d'une loi.

Ils ne prennent effet qu'après avoir été ratifiés ou approuvés.

Nulle cession, nul échange, nulle adjonction de territoire n'est valable sans le consentement des populations intéressées.

Article 53-1⁶⁰ . -

La République peut conclure avec les États européens qui sont liés par des engagements identiques aux siens en matière d'asile et de protection des Droits de l'homme et des libertés fondamentales, des accords déterminant leurs compétences respectives pour l'examen des demandes d'asile qui leur sont présentées.

---

⁶⁰

Loi constitutionnelle n° 93-1256 du 25 novembre 1993

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคำขอลี้ภัยจะไม่อยู่ในอำนาจของแต่ละรัฐตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงระหว่างกันก็ตาม องค์กรเจ้าหน้าที่ของสาธารณรัฐย่อมมีอำนาจในการอนุญาตให้มีการลี้ภัยแก่บุคคลต่างชาตินักทุกคนที่ถูกคุกคามอันเป็นผลจากการดำเนินการของบุคคลนั้นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพ หรือแก่บุคคลต่างชาตินักทุกคนซึ่งขอรับการคุ้มครองจากประเทศฝรั่งเศสด้วยเหตุผลอื่นได้

มาตรา 53-2⁶¹ สาธารณรัฐอาจยอมรับเขตอำนาจศาลอาญาระหว่างประเทศได้ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญาที่ลงนามไปแล้วเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม ค.ศ. 1998

มาตรา 54⁶² ในกรณีที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเมื่อได้รับคำร้องขอของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ นายกรัฐมนตรี ประธานสภาไต่สวนหนึ่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนหกสิบคน หรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนหกสิบคน วินิจฉัยว่าข้อผูกพันระหว่างประเทศใดมีข้อกำหนดใดที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ การอนุญาตให้มีการให้สัตยาบัน หรือให้ความเห็นชอบต่อข้อผูกพันระหว่างประเทศดังกล่าวจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้ว

---

⁶¹รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 1999

⁶²รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1992

Toutefois, même si la demande n'entre pas dans leur compétence en vertu de ces accords, les autorités de la République ont toujours le droit de donner asile à tout étranger persécuté en raison de son action en faveur de la liberté ou qui sollicite la protection de la France pour un autre motif.

⁶³
Article 53-2 . -

La République peut reconnaître la juridiction de la Cour pénale internationale dans les conditions prévues par le traité signé le 18 juillet 1998.

⁶⁴
Article 54 . -

Si le Conseil constitutionnel, saisi par le Président de la République, par le Premier ministre, par le président de l'une ou l'autre assemblée «ou par soixante députés ou soixante sénateurs», a déclaré qu'un engagement international comporte une clause contraire à la Constitution, l'autorisation de ratifier ou d'approuver «l'engagement international en cause» ne peut intervenir qu'après révision de la Constitution.

---

⁶³

Loi constitutionnelle n° 99-568 du 8 juillet 1999

⁶⁴

Loi constitutionnelle n° 92-554 du 25 juin 1992

มาตรา 55 สนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้รับการให้สัตยาบันแล้วหรือได้รับความเห็นชอบโดยชอบแล้วให้มีผลใช้บังคับนับตั้งแต่วันที่ได้มีการประกาศใช้บังคับ ย่อมมีฐานะทางกฎหมายสูงกว่ารัฐบัญญัติ ทั้งนี้ ภายใต้อธิปไตยของว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องบังคับใช้สนธิสัญญาหรือข้อตกลงนั้นเช่นเดียวกัน

หมวด 7

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

มาตรา 56 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการจำนวนเก้าคน มีวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปีและไม่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก มีการเปลี่ยนแปลงตุลาการรัฐธรรมนูญจำนวนหนึ่งในสามทุกสามปี ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นผู้แต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญจำนวนสามคน ประธานสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญจำนวนสามคน และประธานวุฒิสภาแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญจำนวนสามคน

นอกจากตุลาการรัฐธรรมนูญจำนวนเก้าคนดังกล่าวข้างต้น อดีตประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐทุกคนเป็นตุลาการรัฐธรรมนูญโดยตำแหน่งตลอดชีพ

ประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ ประธานมีสิทธิออกเสียงชี้ขาดในกรณีที่คะแนนเสียงเท่ากัน

Article 55. -

Les traités ou accords régulièrement ratifiés ou approuvés ont, dès leur publication, une autorité supérieure à celle des lois, sous réserve, pour chaque accord ou traité, de son application par l'autre partie.

Titre VII Le Conseil constitutionnel**Article 56. -**

Le Conseil constitutionnel comprend neuf membres, dont le mandat dure neuf ans et n'est pas renouvelable. Le Conseil constitutionnel se renouvelle par tiers tous les trois ans. Trois des membres sont nommés par le Président de la République, trois par le président de l'Assemblée nationale, trois par le président du Sénat.

En sus des neuf membres prévus ci-dessus, font de droit partie à vie du Conseil constitutionnel les anciens Présidents de la République.

Le président est nommé par le Président de la République. Il a voix prépondérante en cas de partage.

มาตรา 57 ตุลาการรัฐธรรมนูญไม่อาจดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาได้ การกำหนดตำแหน่งอื่นที่ไม่อาจดำรงตำแหน่งพร้อมกันกับตำแหน่งตุลาการรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญประกอบรัฐธรรมนูญ

มาตรา 58 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นผู้ดูแลตรวจสอบความถูกต้องของการเลือกตั้งประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นผู้ตรวจสอบข้อร้องเรียนและประกาศผลการเลือกตั้ง

มาตรา 59 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดความถูกต้องของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในกรณีที่มีการคัดค้านผลการเลือกตั้ง

มาตรา 60 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นผู้ดูแลตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการออกเสียงประชามติที่ตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา 11 และมาตรา 89⁶⁵ รวมทั้งในหมวด 15 และเป็นผู้ประกาศผลการออกเสียงประชามติ⁶⁶

---

⁶⁵รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

⁶⁶รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005

Article 57. -

Les fonctions de membre du Conseil constitutionnel sont incompatibles avec celles de ministre ou de membre du Parlement. Les autres incompatibilités sont fixées par une loi organique.

Article 58. -

Le Conseil constitutionnel veille à la régularité de l'élection du Président de la République.

Il examine les réclamations et proclame les résultats du scrutin.

Article 59. -

Le Conseil constitutionnel statue, en cas de contestation, sur la régularité de l'élection des députés et des sénateurs.

Article 60. -

Le Conseil constitutionnel veille à la régularité des opérations de référendum «prévues aux articles 11 et 89»⁶⁷ « et au titre XV. Il en proclame les résultats »⁶⁸.

---

⁶⁷Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

⁶⁸Loi constitutionnelle n° 2005-204 du 1er mars 2005

มาตรา 61 ก่อนที่จะมีการประกาศใช้บังคับรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และก่อนที่จะมีการบังคับใช้ข้อบังคับการประชุมสภา ให้ส่งร่างรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างข้อบังคับการประชุมสภาไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างข้อบังคับการประชุมสภาก่อน

เพื่อความมุ่งหมายอย่างเดียวกัน ก่อนที่จะมีการประกาศใช้รัฐบัญญัติ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนหกสิบคน หรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนหกสิบคน อาจร้องขอต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐบัญญัตินั้นก่อนได้⁶⁹

ในกรณีตามที่บัญญัติไว้ในสองวรรคก่อน คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่งเดือน แต่ถ้าวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรร้องขอในกรณีเร่งด่วน ให้ร่นระยะเวลาดังกล่าวลงเหลือแปดวัน

ในกรณีเดียวกันข้างต้น การร้องขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยมีผลทำให้ระยะเวลาสำหรับการประกาศใช้กฎหมายสะดุดหยุดอยู่

⁶⁹รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 29 ตุลาคม ค.ศ. 1974

มาตรา 62 บทบัญญัติใดที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญย่อมไม่สามารถประกาศใช้เป็น
กฎหมาย และไม่อาจมีผลบังคับได้

Article 61. -

Les lois organiques, avant leur promulgation, et les règlements des assemblées parlementaires, avant leur mise en application, doivent être soumis au Conseil constitutionnel qui se prononce sur leur conformité à la Constitution.

«Aux mêmes fins, les lois peuvent être déférées au Conseil constitutionnel, avant leur promulgation, par le Président de la République, le Premier ministre, le président de l'Assemblée nationale, le président du Sénat⁷⁰ ou soixante députés ou soixante sénateurs.»

Dans les cas prévus aux deux alinéas précédents, le Conseil constitutionnel doit statuer dans le délai d'un mois. Toutefois, à la demande du Gouvernement, s'il y a urgence, ce délai est ramené à huit jours.

Dans ces mêmes cas, la saisine du Conseil constitutionnel suspend le délai de promulgation.

Article 62. -

Une disposition déclarée inconstitutionnelle ne peut être promulguée ni mise en application.

---

⁷⁰

Loi constitutionnelle n° 74-904 du 29 octobre 1974

คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญย่อมเป็นที่
สุดและมีผลผูกพันสถาบันทางการเมืองแห่งรัฐ ตลอดทั้งองค์กร
เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและศาล

มาตรา 63 ให้มีรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดองค์กรและการดำเนินการของ
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตลอดทั้งกระบวนการวินิจฉัยและโดย
เฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดระยะเวลาในการเสนอเรื่องให้คณะตุลา
การรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

หมวด 8 องค์กรตุลาการ

มาตรา 64 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นผู้
ประกันความเป็นอิสระขององค์กรของรัฐฝ่ายตุลาการ

ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐได้รับความช่วยเหลือ
ในการดำเนินการดังกล่าวโดยคณะกรรมการตุลาการ

รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดสถานะของ
ผู้พิพากษา

การโยกย้ายผู้พิพากษาโดยที่ไม่ได้รับความยินยอม
จากผู้พิพากษานั้นจะกระทำมิได้

Les décisions du Conseil constitutionnel ne sont susceptibles d'aucun recours. Elles s'imposent aux pouvoirs publics et à toutes les autorités administratives et juridictionnelles.

Article 63. -

Une loi organique détermine les règles d'organisation et de fonctionnement du Conseil constitutionnel, la procédure qui est suivie devant lui et notamment les délais ouverts pour le saisir de contestations.

Titre VIII De l'autorité judiciaire

Article 64. -

Le Président de la République est garant de l'indépendance de l'autorité judiciaire.

Il est assisté par le Conseil supérieur de la magistrature.

Une loi organique porte statut des magistrats.

Les magistrats du siège sont inamovibles.

มาตรา 65⁷¹ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเป็นประธานคณะกรรมการตุลาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธานโดยตำแหน่งและอาจทำหน้าที่ประธานแทนประธานาธิบดีได้

คณะกรรมการตุลาการประกอบด้วยสององค์คณะ องค์คณะแรกมีอำนาจในด้านผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดี และอีกองค์คณะมีอำนาจในด้านผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พนักงานอัยการ

องค์คณะที่มีอำนาจในด้านผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีนอกจากจะประกอบด้วยประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแล้ว ยังประกอบด้วยผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีจำนวนห้าคน ผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พนักงานอัยการหนึ่งคน สมาชิกสภาแห่งรัฐระดับสูงซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสภาแห่งรัฐหนึ่งคนและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนที่มีได้เป็นสมาชิกรัฐสภาและมีได้เป็นผู้พิพากษา ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภา ตามลำดับ

องค์คณะที่มีอำนาจในด้านผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พนักงานอัยการนอกจากจะประกอบด้วยประธานาธิบดีแห่ง

---

⁷¹รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1993

สาธารณรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแล้ว ยังประกอบ
ด้วยผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พนักงานอัยการจำนวนห้าคนและผู้
พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีหนึ่งคน สมาชิกสภา
แห่งรัฐหนึ่งคนและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนดังกล่าวแล้ว ใน
วรรคก่อน

Article 65⁷² . -

Le Conseil supérieur de la magistrature est présidé par le Président de la République. Le ministre de la justice en est le vice-président de droit. Il peut suppléer le Président de la République.

«Le Conseil supérieur de la magistrature comprend deux formations, l'une compétente à l'égard des magistrats du siège, l'autre à l'égard des magistrats du parquet.

La formation compétente à l'égard des magistrats du siège comprend, outre le Président de la République et le garde des Sceaux, cinq magistrats du siège et un magistrat du parquet, un conseiller d'État, désigné par le Conseil d'Etat, et trois personnalités n'appartenant ni au Parlement ni à l'ordre judiciaire, désignées respectivement par le Président de la République, le président de l'Assemblée nationale et le président du Sénat.

La formation compétente à l'égard des magistrats du parquet comprend, outre le Président de la République et le garde des sceaux, cinq magistrats du parquet et un magistrat du siège, le conseiller d'État et les trois personnalités mentionnées à l'alinéa précédent.

---

⁷²

Loi constitutionnelle n° 93-952 du 27 juillet 1993.

องค์คณะที่มีอำนาจในด้านผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีเป็นผู้เสนอแต่งตั้งผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีในศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์และอธิบดีศาลชั้นต้น และเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีในตำแหน่งอื่น

องค์คณะตามวรรคก่อนทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการพิจารณาความผิดทางวินัยของผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดี โดยให้ประธานศาลฎีกาทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการดังกล่าว

องค์คณะที่มีอำนาจในด้านผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พนักงานอัยการ เว้นแต่ตำแหน่งที่อยู่ในอำนาจการแต่งตั้งของคณะรัฐมนตรี

องค์คณะตามวรรคก่อนเป็นผู้ที่พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาความผิดทางวินัยของผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พนักงานอัยการ โดยให้อัยการสูงสุดทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการ

รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดเงื่อนไขต่างๆ ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้

มาตรา 66 การจับกุมคุมขังบุคคลใดตาม
อำเภอใจจะกระทำมิได้

องค์กรของรัฐฝ่ายตุลาการ ในฐานะผู้คุ้มครองสิทธิ
เสรีภาพส่วนบุคคล เป็นผู้ดูแลให้มีการเคารพหลักการนี้ตามเงื่อนไข
ที่กำหนดโดยรัฐธรรมนูญ

La formation du Conseil supérieur de la magistrature compétente à l'égard des magistrats du siège fait des propositions pour les nominations des magistrats du siège à la Cour de cassation et pour celles de premier président de cour d'appel et pour celles de président de tribunal de grande instance. Les autres magistrats du siège sont nommés sur son avis conforme.

Elle statue comme conseil de discipline des magistrats du siège. Elle est alors présidée par le premier président de la Cour de cassation.

La formation du Conseil supérieur de la magistrature compétente à l'égard des magistrats du parquet donne son avis pour les nominations concernant les magistrats du parquet, à l'exception des emplois auxquels il est pourvu en conseil des ministres.

Elle donne son avis sur les sanctions disciplinaires concernant les magistrats du parquet. Elle est alors présidée par le procureur général près la Cour de cassation.

Une loi organique détermine les conditions d'application du présent article.»

Article 66. -

Nul ne peut être arbitrairement détenu.

L'autorité judiciaire, gardienne de la liberté individuelle, assure le respect de ce principe dans les conditions prévues par la loi.

หมวด 9

ศาลอาญาชั้นสูง

มาตรา 67 ให้มีการจัดตั้งศาลอาญาชั้นสูง

ศาลอาญาชั้นสูงประกอบด้วยผู้พิพากษาซึ่งสภาแต่
ละสภาเลือกจากสมาชิกของตนในจำนวนที่เท่ากัน ภายหลังจาก
เลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งบางส่วนทุกครั้งของแต่ละสภา และ
ให้ผู้พิพากษาศาลดังกล่าวเลือกประธานจากบรรดาผู้พิพากษา
ด้วยกันเอง

รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดองค์ประกอบ
หลักเกณฑ์ในการดำเนินงานและวิธีพิจารณาของศาลอาญาชั้นสูง

มาตรา 68 ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐต้องรับ

ผิดชอบต่อการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ของตนก็ต่อเมื่อเป็นกรณี
ที่มีการทรยศต่อประเทศชาติอย่างร้ายแรง ประธานาธิบดีแห่งสา
ธารณรัฐจะถูกกล่าวหาว่ากระทำการดังกล่าวได้ ก็แต่โดยมติของ
สภาทั้งสองที่ได้ออกเสียงลงคะแนนเช่นเดียวกันอย่างเปิดเผยและ
โดยเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่
ของแต่ละสภา ในกรณีดังกล่าว ให้ศาลอาญาชั้นสูงเป็นผู้วินิจฉัยชี้
ขาดการกระทำของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ⁷³

---

⁷³รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1993

Titre IX La Haute Cour de justice.

Article 67. -

Il est institué une Haute Cour de justice.

Elle est composée de membres élus, en leur sein et en nombre égal, par l'Assemblée nationale et par le Sénat après chaque renouvellement général ou partiel de ces assemblées. Elle élit son président parmi ses membres.

Une loi organique fixe la composition de la Haute Cour, les règles de son fonctionnement ainsi que la procédure applicable devant elle.

Article 68. -

Le Président de la République n'est responsable des actes accomplis dans l'exercice de ses fonctions qu'en cas de haute trahison. Il ne peut être mis en accusation que par les deux assemblées statuant par un vote identique au scrutin public et à la majorité absolue des membres les composant ; il est jugé par la Haute Cour de justice.⁷⁴

---

⁷⁴

Loi constitutionnelle n° 93-952 du 27 juillet 1993

หมวด 10

ความรับผิดชอบทางอาญาของรัฐมนตรี

มาตรา 68-1⁷⁵ รัฐมนตรีจะต้องรับผิดชอบทางอาญาต่อการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ของตนซึ่งเป็นความผิดที่ได้รับการกำหนดให้เป็นความผิดอุกฤษโทษหรือมัจฉิมโทษในเวลาที่ได้กระทำการดังกล่าว

รัฐมนตรีจะถูกพิจารณาพิพากษาคดีโดยศาลยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐ

ในการพิจารณาพิพากษาคดี ศาลยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐถูกผูกพันโดยองค์ประกอบของความผิดและอัตราโทษตามบทบัญญัติของกฎหมาย

มาตรา 68-2 ศาลยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐประกอบด้วยผู้พิพากษาจำนวนสิบห้าคน ผู้พิพากษาสิบสองคนได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกสภาทั้งสองในที่ประชุมของแต่ละสภาเป็นจำนวนเท่าๆ กัน ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป หรือการเลือกตั้งบางส่วนทุกครั้งของสภาดังกล่าว และผู้พิพากษาอีกสามคนซึ่งมาจากผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีในศาลฎีกา และให้ผู้พิพากษาคณะหนึ่งจากสามคณะนี้ทำหน้าที่เป็นประธานศาลยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐ

---

⁷⁵รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1993

Titre X De la responsabilité pénale des membres du Gouvernement

Article 68-1⁷⁶ . -

Les membres du Gouvernement sont pénalement responsables des actes accomplis dans l'exercice de leurs fonctions et qualifiés crimes ou délits au moment où ils ont été commis.

Ils sont jugés par la Cour de justice de la République

La Cour de justice de la République est liée par la définition des crimes et délits ainsi que par la détermination des peines telles qu'elles résultent de la loi.

Article 68-2. -

La Cour de justice de la République comprend quinze juges : douze parlementaires élus, en leur sein et en nombre égal, par l'Assemblée nationale et par le Sénat après chaque renouvellement général ou partiel de ces assemblées et trois magistrats du siège à la Cour de cassation, dont l'un préside la Cour de justice de la République.

---

⁷⁶

Loi constitutionnelle n° 93-952 du 27 juillet 1993

บุคคลใดกล่าวอ้างว่าตนได้รับความเสียหายจากการกระทำที่เป็นความผิดอุกฤษโทษหรือมฆมิชโทษของรัฐมนตรีที่กระทำในตำแหน่งหน้าที่ เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อคณะกรรมการพิจารณาคำฟ้อง

คณะกรรมการพิจารณาคำฟ้องอาจพิจารณาสั่งให้ยกฟ้องหรือให้ส่งคำฟ้องไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐ

อัยการสูงสุดอาจยื่นฟ้องต่อศาลยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐได้เช่นกัน หากได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาคำฟ้อง

รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดเงื่อนไขในการบังคับใช้มาตรานี้

มาตรา 68-3⁷⁷ บทบัญญัติในหมวดนี้อาจนำไปบังคับใช้กับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนการมีผลใช้บังคับของบทบัญญัติในหมวดนี้ได้

---

⁷⁷ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

หมวด 11

สภาเศรษฐกิจและสังคม

มาตรา 69 ในกรณีที่รัฐบาลร้องขอ สภาเศรษฐกิจและสังคมอาจให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐบัญญัติ ร่างรัฐกำหนดหรือร่างรัฐกฤษฎีกา รวมทั้งร่างรัฐบัญญัติของสมาชิกสภาที่ได้เสนอต่อสภาเศรษฐกิจและสังคม

Toute personne qui se prétend lésée par un crime ou un délit commis par un membre du Gouvernement dans l'exercice de ses fonctions peut porter plainte auprès d'une commission des requêtes.

Cette commission ordonne soit le classement de la procédure, soit sa transmission au procureur général près la Cour de cassation aux fins de saisine de la Cour de justice de la République.

Le procureur général près la Cour de cassation peut aussi saisir d'office la Cour de justice de la République sur avis conforme de la commission des requêtes.

Une loi organique détermine les conditions d'application du présent article.

Article 68-3⁷⁸ . -

Les dispositions du présent titre sont applicables aux faits commis avant son entrée en vigueur.

Titre XI Le Conseil économique et social

Article 69. -

Le Conseil économique et social, saisi par le Gouvernement, donne son avis sur les projets de loi, d'ordonnance ou de décret ainsi que sur les propositions de lois qui lui sont soumis.

---

⁷⁸

Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995

สมาชิกสภาเศรษฐกิจและสังคมคนใดคนหนึ่งอาจได้รับมอบหมายให้ไปชี้แจงต่อที่ประชุมของสภาใดสภาหนึ่งเกี่ยวกับความเห็นของสภาเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อร่างรัฐบัญญัติของรัฐบาลหรือร่างรัฐบัญญัติของสมาชิกสภาที่ได้เสนอต่อสภาเศรษฐกิจและสังคม

มาตรา 70⁷⁹ รัฐบาลอาจขอความเห็นจากสภาเศรษฐกิจและสังคมในทุกปัญหาที่มีลักษณะในทางเศรษฐกิจหรือสังคมได้ แผนงานทุกแผนงานหรือร่างรัฐบัญญัติทุกฉบับที่มีลักษณะทางด้านเศรษฐกิจหรือสังคมจะต้องนำเสนอต่อสภาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อขอความเห็น

มาตรา 71 องค์ประกอบของสภาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

---

⁷⁹รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

Un membre du Conseil économique et social peut être désigné par celui-ci pour exposer devant les assemblées parlementaires l'avis du Conseil sur les projets ou propositions qui lui ont été soumis.

Article 70.⁸⁰ -

Le Conseil économique et social peut être également consulté par le Gouvernement sur tout problème de caractère économique ou social. Tout plan ou tout projet de loi de programme à caractère économique ou social lui est soumis pour avis.

Article 71. -

La composition du Conseil économique et social et ses règles de fonctionnement sont fixées par une loi organique.

---

⁸⁰

Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995

หมวด 12

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 72^{๘1} องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งสาธารณรัฐ ได้แก่ เทศบาล จังหวัด ภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพิเศษ ตามมาตรา 74 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นใดอาจจัดตั้งขึ้นได้โดยรัฐบัญญัติเพื่อแทนที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวแล้วข้างต้น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจวินิจฉัยเรื่องต่างๆ ที่อยู่ในเขตอำนาจของตนได้ทั้งหมดในกรณีที่ดินมีความเหมาะสมที่สุดที่จะดำเนินงานในเรื่องนั้น

ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจบริหารงานของตนได้อย่างอิสระโดยสภาที่มาจากการเลือกตั้งและมีอำนาจออกกฎเกณฑ์เพื่อใช้อำนาจหน้าที่ของตนได้

ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และยกเว้นในกรณีที่จะเป็นการกระทบต่อเงื่อนไขที่สำคัญในการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชนหรือต่อสิทธิที่รัฐธรรมนูญให้การรับรอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการรวมตัวกัน

---

^{๘1} รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐบัญญัติหรือกฎเกณฑ์ของฝ่ายบริหารซึ่งควบคุมการใช้อำนาจหน้าที่ของตนได้ในกรณีที่รัฐบัญญัติหรือกฎเกณฑ์ของฝ่ายบริหารได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการทดลองโดยมีวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่จำกัดได้

Titre XII Des collectivités territoriales

Article 72.⁸² -

Les collectivités territoriales de la République sont les communes, les départements, les régions, les collectivités à statut particulier et les collectivités d'outre-mer régies par l'article 74. Toute autre collectivité territoriale est créée par la loi, le cas échéant en lieu et place d'une ou de plusieurs collectivités mentionnées au présent alinéa.

Les collectivités territoriales ont vocation à prendre les décisions pour l'ensemble des compétences qui peuvent le mieux être mises en oeuvre à leur échelon.

Dans les conditions prévues par la loi, ces collectivités s'administrent librement par des conseils élus et disposent d'un pouvoir réglementaire pour l'exercice de leurs compétences.

Dans les conditions prévues par la loi organique, et sauf lorsque sont en cause les conditions essentielles d'exercice d'une liberté publique ou d'un droit constitutionnellement garanti, les collectivités territoriales ou leurs groupements peuvent, lorsque, selon le cas, la loi ou le règlement l'a prévu, déroger, à titre expérimental et pour un objet et une durée limités, aux dispositions législatives ou réglementaires qui régissent l'exercice de leurs compétences.

---

⁸²Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่สามารถใช้อำนาจกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้ อย่างไรก็ตาม หากการใช้อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งต้องอาศัยความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายองค์กร รัฐบัญญัติสามารถอนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งหรือการรวมตัวกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดกำหนดวิธีการในการดำเนินการร่วมกันได้

ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งสาธารณรัฐ ตัวแทนของรัฐซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของรัฐมนตรีทุกคนมีหน้าที่ในการดูแลผลประโยชน์ของชาติ ในการควบคุมทางปกครองและในการดูแลให้มีการเคารพกฎหมาย

มาตรา 72-1⁸³ รัฐบัญญัติกำหนดเงื่อนไขที่ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้สิทธิร้องขอให้สภาแห่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรจุประเด็นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในวาระการประชุมสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้

---

⁸³รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญประกอบรัฐธรรมนูญ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจนำร่างมติหรือร่างนิติ
กรรมที่อยู่ในอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอขอ
ประชามติจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นนั้นได้

Aucune collectivité territoriale ne peut exercer une tutelle sur une autre. Cependant, lorsque l'exercice d'une compétence nécessite le concours de plusieurs collectivités territoriales, la loi peut autoriser l'une d'entre elles ou un de leurs groupements à organiser les modalités de leur action commune.

Dans les collectivités territoriales de la République, le représentant de l'Etat, représentant de chacun des membres du Gouvernement, a la charge des intérêts nationaux, du contrôle administratif et du respect des lois.

Article 72-1.⁸⁴ -

La loi fixe les conditions dans lesquelles les électeurs de chaque collectivité territoriale peuvent, par l'exercice du droit de pétition, demander l'inscription à l'ordre du jour de l'assemblée délibérante de cette collectivité d'une question relevant de sa compétence.

Dans les conditions prévues par la loi organique, les projets de délibération ou d'acte relevant de la compétence d'une collectivité territoriale peuvent, à son initiative, être soumis, par la voie du référendum, à la décision des électeurs de cette collectivité.

---

⁸⁴Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

ในกรณีที่มีการเตรียมการที่จะจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีรูปแบบพิเศษหรือจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินการดังกล่าวอาจกระทำได้โดยการปรึกษาผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้ตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ การเปลี่ยนแปลงอาณาเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้วิธีการปรึกษาผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้เช่นเดียวกันตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยรัฐธรรมนูญ

มาตรา 72-2⁸⁵ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากรายได้ซึ่งตนสามารถใช้สอยได้อย่างอิสระภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดโดยรัฐธรรมนูญ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจได้รับรายได้ทั้งหมดหรือบางส่วนจากการจัดเก็บภาษีทุกประเภท รัฐบัญญัติสามารถอนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดฐานภาษีและอัตราภาษีได้ตามเงื่อนไขที่รัฐบัญญัติกำหนด

รายรับจากการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นส่วนสำคัญของรายได้ทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท ให้รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดเงื่อนไขในการบังคับใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าว

---

⁸⁵รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

Lorsqu'il est envisagé de créer une collectivité territoriale dotée d'un statut particulier ou de modifier son organisation, il peut être décidé par la loi de consulter les électeurs inscrits dans les collectivités intéressées. La modification des limites des collectivités territoriales peut également donner lieu à la consultation des électeurs dans les conditions prévues par la loi.

Article 72-2.⁸⁶ -

Les collectivités territoriales bénéficient de ressources dont elles peuvent disposer librement dans les conditions fixées par la loi.

Elles peuvent recevoir tout ou partie du produit des impositions de toutes natures. La loi peut les autoriser à en fixer l'assiette et le taux dans les limites qu'elle détermine.

Les recettes fiscales et les autres ressources propres des collectivités territoriales représentent, pour chaque catégorie de collectivités, une part déterminante de l'ensemble de leurs ressources. La loi organique fixe les conditions dans lesquelles cette règle est mise en oeuvre.

---

⁸⁶ Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

การถ่ายโอนอำนาจระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการโอนรายได้ที่ได้สัดส่วนกัน การสร้างหรือขยายอำนาจที่มีผลเป็นการเพิ่มรายจ่ายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการไปพร้อมกับการเพิ่มรายได้ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญบัญญัติมาตรการในการจัดสรรเฉลี่ยรายได้เพื่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ

มาตรา 72-3⁸⁷ สาธารณรัฐยอมรับว่าประชากรแห่งดินแดนโพ้นทะเลเป็นพลเมืองฝรั่งเศสที่มีอุดมคติร่วมกันในเรื่องเสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพ

ดินแดน Guadeloupe, Guyane, Martinique, La Réunion, Mayotte, Saint-Pierre-et Miquelon, หมู่เกาะ Wallis และ Futuna และ La Polynésie française อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งมาตรา 73 ในส่วนที่เกี่ยวกับจังหวัดและภาคโพ้นทะเล และในส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 73 บรรดาท้าย และอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งมาตรา 74

---

⁸⁷รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

สถานะของ La Nouvelle-Calédonie อยู่ภายใต้บท
บัญญัติแห่งหมวด 13

รัฐบัญญัติกำหนดระบบกฎหมายและการจัดโครงสร้างองค์กรพิเศษสำหรับ Terres australes และ antarctiques française

Tout transfert de compétences entre l'Etat et les collectivités territoriales s'accompagne de l'attribution de ressources équivalentes à celles qui étaient consacrées à leur exercice. Toute création ou extension de compétences ayant pour conséquence d'augmenter les dépenses des collectivités territoriales est accompagnée de ressources déterminées par la loi.

La loi prévoit des dispositifs de péréquation destinés à favoriser l'égalité entre les collectivités territoriales."

Article 72-3.⁸⁸ -

La République reconnaît, au sein du peuple français, les populations d'outre-mer, dans un idéal commun de liberté, d'égalité et de fraternité.

La Guadeloupe, la Guyane, la Martinique, La Réunion, Mayotte, Saint-Pierre-et-Miquelon, les îles Wallis et Futuna et la Polynésie française sont régies par l'article 73 pour les départements et les régions d'outre-mer, et pour les collectivités territoriales créées en application du dernier alinéa de l'article 73, et par l'article 74 pour les autres collectivités.

Le statut de la Nouvelle-Calédonie est régi par le titre XIII.

La loi détermine le régime législatif et l'organisation particulière des Terres australes et antarctiques françaises.

---

⁸⁸ Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

มาตรา 72-4⁸⁹ การเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 72-3 วรรคสอง จากระบบหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 73 และมาตรา 74 ไม่สามารถทำได้หากไม่ได้รับความยินยอมจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือในส่วนที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวรรคต่อไป การเปลี่ยนแปลงระบบดังกล่าวต้องทำโดยรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ โดยการเสนอแนะของรัฐบาลในระหว่างสมัยประชุมสภาหรือโดยการเสนอแนะร่วมกันของสองสภาซึ่งต้องประกาศในรัฐกิจจานุเบกษา สามารถกำหนดให้มีการปรึกษาหารือผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นทะเลได้ในประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างองค์กร อำนาจหน้าที่และระบบนิติบัญญัติ หากการปรึกษาหารือดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่บัญญัติไว้ในวรรคก่อนและเกิดจากการเสนอแนะของรัฐบาล รัฐบาลต้องแถลงต่อสภาแต่ละสภาโดยให้มีการอภิปรายหลังจากนั้น

---

⁸⁹ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

มาตรา 73⁹⁰ ในจังหวัดและภาคพื้นทะเล รัฐ
บัญญัติและกฎเกณฑ์ของฝ่ายบริหารมีผลใช้บังคับอย่างสมบูรณ์
รัฐบัญญัติและกฎเกณฑ์ของฝ่ายบริหารอาจปรับให้สอดคล้องกับ
คุณลักษณะและข้อจำกัดเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
นั้นได้

---

⁹⁰รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

Article 72-4.⁹¹ -

Aucun changement, pour tout ou partie de l'une des collectivités mentionnées au deuxième alinéa de l'article 72-3, de l'un vers l'autre des régimes prévus par les articles 73 et 74, ne peut intervenir sans que le consentement des électeurs de la collectivité ou de la partie de collectivité intéressée ait été préalablement recueilli dans les conditions prévues à l'alinéa suivant. Ce changement de régime est décidé par une loi organique.

Le Président de la République, sur proposition du Gouvernement pendant la durée des sessions ou sur proposition conjointe des deux assemblées, publiées au Journal officiel, peut décider de consulter les électeurs d'une collectivité territoriale située outre-mer sur une question relative à son organisation, à ses compétences ou à son régime législatif. Lorsque la consultation porte sur un changement prévu à l'alinéa précédent et est organisée sur proposition du Gouvernement, celui-ci fait, devant chaque assemblée, une déclaration qui est suivie d'un débat.

Article 73.⁹² -

Dans les départements et les régions d'outre-mer, les lois et règlements sont applicables de plein droit. Ils peuvent faire l'objet d'adaptations tenant aux caractéristiques et contraintes particulières de ces collectivités.

---

⁹¹Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

⁹²Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวสามารถดำเนินการปรับเปลี่ยนดังกล่าวในเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจของตนได้ถ้าได้รับอนุญาตโดยรัฐบัญญัติ

โดยเป็นการยกเว้นบทบัญญัติของวรรคหนึ่งและเพื่อคำนึงถึงลักษณะจำเพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรานี้อาจได้รับมอบอำนาจโดยรัฐบัญญัติให้กำหนดกฎเกณฑ์ของตนเองเพื่อใช้บังคับในอาณาเขตของตนได้ในเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจการออกรัฐบัญญัติในบางเรื่องที่มีการจำกัดจำนวนไว้

กฎเกณฑ์ดังกล่าวไม่อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับสัญชาติ สิทธิพลเมือง หลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน สถานะและความสามารถของบุคคล การจัดองค์กรของกระบวนการยุติธรรม กฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นโยบายการต่างประเทศ การป้องกันประเทศ ความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม เงินตรา การให้สินเชื่อและการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งกฎหมายเลือกตั้ง การระบุนเรื่องดังกล่าวอาจได้รับการกำหนดให้ชัดเจนและเพิ่มเติมได้โดยรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

บทบัญญัติในสองวรรคก่อนไม่ใช้บังคับกับจังหวัดและภาคแห่ง La Réunion

Ces adaptations peuvent être décidées par ces collectivités dans les matières où s'exercent leurs compétences et si elles y ont été habilitées par la loi.

Par dérogation au premier alinéa et pour tenir compte de leurs spécificités, les collectivités régies par le présent article peuvent être habilitées par la loi à fixer elles-mêmes les règles applicables sur leur territoire, dans un nombre limité de matières pouvant relever du domaine de la loi.

Ces règles ne peuvent porter sur la nationalité, les droits civiques, les garanties des libertés publiques, l'état et la capacité des personnes, l'organisation de la justice, le droit pénal, la procédure pénale, la politique étrangère, la défense, la sécurité et l'ordre publics, la monnaie, le crédit et les changes, ainsi que le droit électoral. Cette énumération pourra être précisée et complétée par une loi organique.

La disposition prévue aux deux précédents alinéas n'est pas applicable au département et à la région de La Réunion.

การมอบอำนาจที่บัญญัติไว้ในวรรคสองและวรรคสามทำได้โดยการร้องขอขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องภายใต้เงื่อนไขและข้อสงวนที่กำหนดไว้ใน รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การมอบอำนาจไม่สามารถทำได้ในกรณีที่เป็นเรื่องการกระทบต่อเงื่อนไขสำคัญของการดำเนินการเกี่ยวกับเสรีภาพของประชาชนหรือสิทธิที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญ

การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรัฐบัญญัติเพื่อแทนที่จังหวัดและภาคพื้นทะเลหรือการจัดให้มีสภาสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสองโดยเฉพาะไม่อาจกระทำได้หากไม่ได้รับความยินยอมตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในวรรคสองของ มาตรา 72-4 จากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ลงทะเบียนอยู่ในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านั้น

มาตรา 74⁹³ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นทะเลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้มีสถานะซึ่งคำนึงถึงผลประโยชน์โดยเฉพาะของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นภายในกรอบของสาธารณรัฐ

---

⁹³รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

สถานะดังกล่าวได้รับการกำหนดโดยรัฐบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญ หลังจากได้รับความเห็นของสภา ซึ่งกำหนด
- เจ็อนไขที่รัฐบัญญัติและกฎเกณฑ์ของฝ่ายบริหาร
ใช้บังคับ ;

Les habilitations prévues aux deuxième et troisième alinéas sont décidées, à la demande de la collectivité concernée, dans les conditions et sous les réserves prévues par une loi organique. Elles ne peuvent intervenir lorsque sont en cause les conditions essentielles d'exercice d'une liberté publique ou d'un droit constitutionnellement garanti.

La création par la loi d'une collectivité se substituant à un département et une région d'outre-mer ou l'institution d'une assemblée délibérante unique pour ces deux collectivités ne peut intervenir sans qu'ait été recueilli, selon les formes prévues au second alinéa de l'article 72-4, le consentement des électeurs inscrits dans le ressort de ces collectivités.

Article 74⁹⁴ . -

Les collectivités d'outre-mer régies par le présent article ont un statut qui tient compte des intérêts propres de chacune d'elles au sein de la République.

Ce statut est défini par une loi organique, adoptée après avis de l'assemblée délibérante, qui fixe :

- les conditions dans lesquelles les lois et règlements y sont applicables ;

---

⁹⁴

Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

- อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เว้นแต่เป็นอำนาจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นใช้อยู่แล้ว การถ่ายโอนอำนาจของรัฐที่ไม่อาจทำได้ในเรื่องที่ระบุไว้ในมาตรา 73 วรรคสี่ ซึ่งอาจกำหนดให้ชัดเจนขึ้นและเพิ่มเติมได้ถ้าจำเป็นโดยรัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

- หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดองค์กรและการดำเนินงานของสถาบันต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระบบเลือกตั้งของสภาท้องถิ่น

- เงื่อนไขที่สถาบันต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับการปรึกษาในร่างรัฐบัญญัติที่เสนอโดยรัฐบาลหรือโดยสมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งร่างรัฐกำหนดหรือร่างรัฐกฤษฎีกาที่มีบทบัญญัติเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ตลอดจนการให้สัตยาบันหรือการรับรองข้อผูกพันระหว่างประเทศที่ได้ตกลงไว้ในเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอาจกำหนดเงื่อนไขดังต่อไปนี้ สำหรับเงื่อนไขที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับสิทธิในการปกครองตนเอง

- นิติกรรมบางประเภทของสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจของสภาท้องถิ่นในส่วนที่อยู่ในเขตอำนาจของการออกรัฐบัญญัติอยู่ภายใต้การควบคุมทางตุลาการโดยเฉพาะของสภาแห่งรัฐ

- les compétences de cette collectivité ; sous réserve de celles déjà exercées par elle, le transfert de compétences de l'Etat ne peut porter sur les matières énumérées au quatrième alinéa de l'article 73, précisées et complétées, le cas échéant, par la loi organique ;
- les règles d'organisation et de fonctionnement des institutions de la collectivité et le régime électoral de son assemblée délibérante ;
- les conditions dans lesquelles ses institutions sont consultées sur les projets et propositions de loi et les projets d'ordonnance ou de décret comportant des dispositions particulières à la collectivité, ainsi que sur la ratification ou l'approbation d'engagements internationaux conclus dans les matières relevant de sa compétence.

La loi organique peut également déterminer, pour celles de ces collectivités qui sont dotées de l'autonomie, les conditions dans lesquelles :

- le Conseil d'Etat exerce un contrôle juridictionnel spécifique sur certaines catégories d'actes de l'assemblée délibérante intervenant au titre des compétences qu'elle exerce dans le domaine de la loi ;

- สภาท้องถิ่นสามารถแก้ไขรัฐบัญญัติที่ประกาศใช้ บังคับมาก่อนการมีผลใช้บังคับของสถานะขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นนั้นได้ หากคณะตุลาการรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับการร้อง ขอบจากองค์กรเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีคำ วินิจฉัยว่ารัฐบัญญัติได้ตราขึ้นในเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

- มาตรการที่ออกโดยมีเหตุผลความจำเป็นของ ท้องถิ่นสามารถกระทำได้โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เพื่อ ประโยชน์ของประชากรของท้องถิ่นนั้นในเรื่องโอกาสการมีงานทำ สิทธิในการก่อตั้งสถาบันเพื่อการประกอบอาชีพ หรือในเรื่องการ คຸ້ມครองมรดกในที่ดิน

- ภายใต้การควบคุมของรัฐ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นนั้นสามารถมีส่วนร่วมใช้อำนาจร่วมกับรัฐได้ในส่วนที่รัฐยัง คงรักษาอำนาจโดยต้องเคารพต่อหลักประกันสำหรับการใช้เสรี ภาพของประชาชนตลอดทั้งดินแดนของชาติ

รูปแบบอื่นๆ ของการจัดองค์กรโดยเฉพาะขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ได้รับการกำหนดและ แก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐบัญญัติภายหลังจากที่ได้ปรึกษาหารือกับสภา ท้องถิ่นนั้นแล้ว

- l'assemblée délibérante peut modifier une loi promulguée postérieurement à l'entrée en vigueur du statut de la collectivité, lorsque le Conseil constitutionnel, saisi notamment par les autorités de la collectivité, a constaté que la loi était intervenue dans le domaine de compétence de cette collectivité ;
- des mesures justifiées par les nécessités locales peuvent être prises par la collectivité en faveur de sa population, en matière d'accès à l'emploi, de droit d'établissement pour l'exercice d'une activité professionnelle ou de protection du patrimoine foncier ;
- la collectivité peut participer, sous le contrôle de l'Etat, à l'exercice des compétences qu'il conserve, dans le respect des garanties accordées sur l'ensemble du territoire national pour l'exercice des libertés publiques.

Les autres modalités de l'organisation particulière des collectivités relevant du présent article sont définies et modifiées par la loi après consultation de leur assemblée délibérante.

มาตรา 74-1⁹⁵ ในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทะเลที่ระบุไว้ในมาตรา 74 และใน La Nouvelle-Calédonie รัฐบาลสามารถออกรัฐกำหนดโดยมีการปรับแก้ให้สอดคล้องตามความจำเป็นเพื่อขยายบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นรัฐบัญญัติซึ่งมีผลใช้บังคับในประเทศฝรั่งเศสได้ เว้นแต่จะมีรัฐบัญญัติห้ามการใช้วิธีการเช่นนี้สำหรับบทบัญญัตินั้นดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน

ให้ตรารัฐกำหนดขึ้นในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีภายหลังการได้รับความเห็นของสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและความเห็นของสภาแห่งรัฐ โดยให้มีผลใช้บังคับนับตั้งแต่วันที่มีการประกาศใช้ รัฐกำหนดดังกล่าวสิ้นผลใช้บังคับหากมิได้รับการให้สัตยาบันจากรัฐสภาภายในสิบแปดเดือนหลังจากการประกาศใช้

มาตรา 75 พลเมืองแห่งสาธารณรัฐซึ่งไม่มีสถานะทางแพ่งตามกฎหมายทั่วไปดังที่ระบุไว้ในมาตรา 34 ยังคงรักษาสถานะบุคคลไว้ได้ต่อไปตราบเท่าที่ยังไม่มีการสถานะดังกล่าว

---

⁹⁵ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2003

Article 74-1.⁹⁶ -

Dans les collectivités d'outre-mer visées à l'article 74 et en Nouvelle-Calédonie, le Gouvernement peut, dans les matières qui demeurent de la compétence de l'Etat, étendre par ordonnances, avec les adaptations nécessaires, les dispositions de nature législative en vigueur en métropole, sous réserve que la loi n'ait pas expressément exclu, pour les dispositions en cause, le recours à cette procédure.

Les ordonnances sont prises en conseil des ministres après avis des assemblées délibérantes intéressées et du Conseil d'Etat. Elles entrent en vigueur dès leur publication. Elles deviennent caduques en l'absence de ratification par le Parlement dans le délai de dix-huit mois suivant cette publication.

Article 75. -

Les citoyens de la République qui n'ont pas le statut civil de droit commun, seul visé à l'article 34, conservent leur statut personnel tant qu'ils n'y ont pas renoncé.

---

⁹⁶Loi constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003

หมวด 13⁹⁷**บทเฉพาะกาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ****La Nouvelle-Calédonie⁹⁸**

มาตรา 76 ประชาชนแห่ง La Nouvelle-Calédonie ได้รับการเชิญชวนให้มาออกเสียงแสดงความคิดเห็นก่อนวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 1998 ในบทบัญญัติแห่งข้อตกลงที่ได้ลงนามที่ Nouméa เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม ค.ศ. 1998 และประกาศในรัฐกิจจานุเบกษาแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ. 1998

บุคคลซึ่งปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 2 แห่งรัฐบัญญัติเลขที่ 88-1028 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน ค.ศ. 1998 ครบถ้วน เป็นผู้มั่งสิทธิ์ในการออกเสียงดังกล่าว

มาตรการที่จำเป็นต่อการจัดการออกเสียงดังกล่าวให้กำหนดโดยรัฐกฤษฎีกาในสภาแห่งรัฐที่ได้ผ่านการพิจารณาในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีแล้ว

---

⁹⁷ ยกเลิกหมวด 13 มาตรา 77 ถึงมาตรา 87 โดยรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

⁹⁸ เพิ่มหมวด 13 เข้าไปใหม่ โดยรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 20 กรกฎาคม ค.ศ. 1998

Titre XIII⁹⁹ Dispositions
transitoires relatives à la
Nouvelle-Calédonie¹⁰⁰

Article 76. -

Les populations de la Nouvelle-Calédonie sont appelées à se prononcer avant le 31 décembre 1998 sur les dispositions de l'accord signé à Nouméa le 5 mai 1998 et publié le 27 mai 1998 au *Journal officiel de la République française*.

Sont admises à participer au scrutin les personnes remplissant les conditions fixées à l'article 2 de la loi n° 88-1028 du 9 novembre 1988.

Les mesures nécessaires à l'organisation du scrutin sont prises par décret en Conseil d'État délibéré en conseil des ministres.

---

⁹⁹ Abrogé 'Titre XIII De la Communauté' par la loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995

¹⁰⁰

Rétabli par la loi constitutionnelle n°98-610 du 20 juillet 1998.

มาตรา 77 หลังจากที่ข้อตกลงได้รับความเห็นชอบจากการออกเสียงแสดงความเห็นดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 76 ให้รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่ได้ตราขึ้นภายหลังจากการแสดงความเห็นของสภาแห่ง La Nouvelle-Calédonie กำหนดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้เพื่อวิวัฒนาการของ La Nouvelle-Calédonie เป็นไปโดยเคารพกรอบทิศทางที่ได้กำหนดไว้ในข้อตกลงดังกล่าวและตามวิธีการที่จำเป็น

- บรรดาอำนาจของรัฐที่จะถ่ายโอนอย่างเด็ดขาดไปยังสถาบันต่างๆ ของ La Nouvelle-Calédonie การจัดลำดับและวิธีการในการถ่ายโอน รวมทั้งการแบ่งสรรความรับผิดชอบอันเกิดจากการถ่ายโอนดังกล่าว

- หลักเกณฑ์ในการจัดองค์กรและการดำเนินงานของสถาบันต่างๆ ของ La Nouvelle-Calédonie และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเงื่อนไขในการที่นิติกรรมบางประเภทของสภาท้องถิ่นที่อาจถูกส่งให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศใช้บังคับ

- หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความเป็นพลเมือง ระบบการเลือกตั้ง การใช้แรงงาน และสถานะทางแพ่งของบุคคลตามจารีตประเพณี

- เงื่อนไขและระยะเวลาที่ประชาชนที่เกี่ยวข้องแห่ง La Nouvelle-Calédonie อาจแสดงความคิดเห็นต่อการมีอำนาจ อธิปไตยอย่างสมบูรณ์
มาตรการอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามข้อตกลง ที่กล่าวไว้ในมาตรา 76 กำหนดโดยรัฐบัญญัติ

Article 77. -

Après approbation de l'accord lors de la consultation prévue à l'article 76, la loi organique, prise après avis de l'assemblée délibérante de la Nouvelle-Calédonie, détermine, pour assurer l'évolution de la Nouvelle-Calédonie dans le respect des orientations définies par cet accord et selon les modalités nécessaires à sa mise en œuvre :

- les compétences de l'État qui seront transférées, de façon définitive, aux institutions de la Nouvelle-Calédonie, l'échelonnement et les modalités de ces transferts, ainsi que la répartition des charges résultant de ceux-ci ;
- les règles d'organisation et de fonctionnement des institutions de la Nouvelle-Calédonie et notamment les conditions dans lesquelles certaines catégories d'actes de l'assemblée délibérante pourront être soumises avant publication au contrôle du Conseil constitutionnel ;
- les règles relatives à la citoyenneté, au régime électoral, à l'emploi et au statut civil coutumier ;
- les conditions et les délais dans lesquels les populations intéressées de la Nouvelle-Calédonie seront amenées à se prononcer sur l'accession à la pleine souveraineté.

Les autres mesures nécessaires à la mise en œuvre de l'accord mentionné à l'article 76 sont définies par la loi.

หมวด 14

ว่าด้วยข้อตกลงที่จะให้รัฐอื่นมาเข้าร่วม

มาตรา 88 สาธารณรัฐ¹⁰¹ อาจทำข้อตกลงกับรัฐอื่นที่ต้องการที่จะเข้าร่วมกับสาธารณรัฐเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมของตนได้

หมวด 15

ว่าด้วยประชาคมยุโรป และ สหภาพยุโรป¹⁰²

(บทบัญญัติที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน)¹⁰³

มาตรา 88-1 สาธารณรัฐเข้าร่วมในประชาคมยุโรปและสหภาพยุโรปซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยประกอบด้วยรัฐทั้งหลายซึ่งได้เลือกโดยอิสระ ผ่านทางสนธิสัญญาที่ได้ก่อตั้งองค์กรเหล่านั้น ที่จะใช้อำนาจบางประการของรัฐดังกล่าวร่วมกัน

---

¹⁰¹ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

¹⁰² รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1992

¹⁰³ บทบัญญัติในหมวดนี้ยังใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันและจะสิ้นผลบังคับต่อเมื่อสนธิสัญญาก่อตั้งรัฐธรรมนูญแห่งยุโรปมีผลใช้บังคับดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005

Titre XIV Des accords d'association

Article 88. -

La République¹⁰⁴ peut conclure des accords avec des Etats qui désirent s'associer à elle pour développer leurs civilisations.

Titre XV Des Communautés européennes et de l'Union européenne¹⁰⁵ (dispositions actuelles)¹⁰⁶

Article 88-1. -

La République participe aux Communautés européennes et à l'Union européenne, constituées d'États qui ont choisi librement, en vertu des traités qui les ont instituées, d'exercer en commun certaines de leurs compétences.

---

¹⁰⁴

Loi constitutionnelle n°95-880 du 4 août 1995

¹⁰⁵

Loi constitutionnelle n°92-554 du 25 juin 1992

¹⁰⁶

Cette rédaction sera modifiée à compter de l'entrée en vigueur du traité établissant une Constitution pour l'Europe (Loi constitutionnelle n° 2005-204 du 1er mars 2005, article 3).

สาธารณรัฐอาจร่วมกับสหภาพยุโรปภายใต้เงื่อนไขที่
กำหนดไว้ในสนธิสัญญาก่อตั้งธรรมนูญแห่งยุโรปซึ่งได้ลงนามกัน
ไว้เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม ค.ศ. 2004¹⁰⁷

มาตรา 88-2 ภายใต้เงื่อนไขของการถ่ายที่ถ่าย
ปฏิบัติและตามวิธีการที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญาก่อตั้งสหภาพ
ยุโรปซึ่งลงนามไปเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1992 ประเทศฝรัง
เศสยินยอมให้มีการถ่ายโอนอำนาจที่จำเป็นต่อการก่อตั้งสหภาพ
ยุโรปทางด้านเศรษฐกิจและการเงิน¹⁰⁸

ภายใต้เงื่อนไขเดียวกันและตามวิธีการที่กำหนดไว้ใน
สนธิสัญญาก่อตั้งสหภาพยุโรปซึ่งลงนามไปเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม
ค.ศ. 1997 ประเทศฝรั่งเศสอาจให้ความยินยอมในการถ่ายโอน
อำนาจที่จำเป็นต่อการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเดินทาง
อย่างเสรีของบุคคลและในประเด็นที่เกี่ยวข้อง¹⁰⁹

รัฐบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหมายจับกุม
ในสหภาพยุโรปสำหรับการกระทำที่ออกโดยอาศัยฐานอำนาจ
ตามสนธิสัญญาก่อตั้งสหภาพยุโรป¹¹⁰

¹⁰⁷ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005

¹⁰⁸ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 มกราคม ค.ศ. 1999

¹⁰⁹ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 มีนาคม ค.ศ. 2003

¹¹⁰ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 มีนาคม ค.ศ. 2003

« Elle peut participer à l'Union européenne dans les conditions prévues par le traité établissant une Constitution pour l'Europe signé le 29 octobre 2004 ». ¹¹¹

Article 88-2. -

Sous réserve de réciprocité et selon les modalités prévues par le Traité sur l'Union européenne signé le 7 février 1992, la France consent aux transferts de compétences nécessaires à l'établissement de l'union économique et monétaire européenne ¹¹².

Sous la même réserve et selon les modalités prévues par le Traité instituant la Communauté européenne, dans sa rédaction résultant du traité signé le 2 octobre 1997, peuvent être consentis les transferts de compétences nécessaires à la détermination des règles relatives à la libre circulation des personnes et aux domaines qui lui sont liés. ¹¹³

La loi fixe les règles relatives au mandat d'arrêt européen en application des actes pris sur le fondement du traité sur l'Union européenne. ¹¹⁴

---

¹¹¹ Loi constitutionnelle n° 204 du 1er mars 2005

¹¹² Loi constitutionnelle n° 99-49 du 25 janvier 1999

¹¹³ Loi constitutionnelle n° 99-49 du 25 janvier 1999

¹¹⁴ Loi constitutionnelle n° 2003-267 du 25 mars 2003

มาตรา 88-3 ภายใต้เงื่อนไขของการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ และตามวิธีการที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญาก่อตั้งสหภาพยุโรป ซึ่งลงนามไปเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1992 พลเมืองของสหภาพยุโรปซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศฝรั่งเศสอาจได้รับสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและสิทธิในการสมัครเข้ารับเลือกตั้งในการเลือกตั้งระดับเทศบาลได้ แต่พลเมืองเหล่านี้ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีหรือเทศมนตรี ไม่อาจเลือกตั้งผู้ซึ่งจะไปทำหน้าที่เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และไม่อาจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาได้ รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาทั้งสองในเนื้อความอย่างเดียวกันกำหนดเงื่อนไขในการบังคับใช้มาตรานี้

มาตรา 88-4¹¹⁵ ในเวลาเดียวกับที่เสนอต่อสภาแห่งสหภาพยุโรป ให้รัฐบาลเสนอร่างของรัฐบาลหรือร่างของสมาชิกรัฐสภาเกี่ยวกับบทบัญญัติของประชาคมยุโรปและสหภาพยุโรปที่มีลักษณะของรัฐบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา รัฐบาลสามารถเสนอร่างของรัฐบาลหรือร่างของสมาชิกรัฐสภาเกี่ยวกับบทบัญญัติอื่นของประชาคมยุโรปและสหภาพยุโรป

---

¹¹⁵ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 25 มกราคม ค.ศ. 1999

รวมทั้งเอกสารทุกประเภทที่มาจากสถาบันหนึ่งสถาบันใดของสห
ภาพยุโรปต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาได้เช่นเดียวกัน

ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของแต่ละสภา
การลงมติในร่างของรัฐบาล ร่างของสมาชิกรัฐสภา หรือเอกสารที่
ระบุไว้ในวรรคก่อนสามารถกระทำได้นอกสมัยประชุมของสภาดัง
กล่าว

Article 88-3. -

Sous réserve de réciprocité et selon les modalités prévues par le Traité sur l'Union européenne signé le 7 février 1992, le droit de vote et d'éligibilité aux élections municipales peut être accordé aux seuls citoyens de l'Union résidant en France. Ces citoyens ne peuvent exercer les fonctions de maire ou d'adjoint ni participer à la désignation des électeurs sénatoriaux et à l'élection des sénateurs. Une loi organique votée dans les mêmes termes par les deux assemblées détermine les conditions d'application du présent article.

Article 88-4. ¹¹⁶ -

Le Gouvernement soumet à l'Assemblée nationale et au Sénat, dès leur transmission au Conseil de l'Union européenne, les projets ou propositions d'actes des Communautés européennes et de l'Union européenne comportant des dispositions de nature législative. Il peut également leur soumettre les autres projets ou propositions d'actes ainsi que tout document émanant d'une institution de l'Union européenne.

Selon des modalités fixées par le règlement de chaque assemblée, des résolutions peuvent être votées, le cas échéant en dehors des sessions, sur les projets, propositions ou documents mentionnés à l'alinéa précédent.

---

¹¹⁶

Loi constitutionnelle n° 99-49 du 25 janvier 1999

มาตรา 88-5¹¹⁷ ให้ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐนำร่างรัฐบัญญัติที่อนุญาตการให้สัตยาบันสนธิสัญญาเกี่ยวกับการเข้าร่วมของรัฐใดรัฐหนึ่งในสหภาพยุโรปและในประชาคมยุโรปมาให้ประชาชนออกเสียงประชามติ

หมวด 15

ว่าด้วยสหภาพยุโรป

(บทบัญญัติที่จะใช้ในอนาคต)¹¹⁸

มาตรา 88-1 ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยสนธิสัญญาก่อตั้งธรรมนูญแห่งยุโรปที่ได้ลงนามไปเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม ค.ศ. 2004 สาธารณรัฐฝรั่งเศสเข้าร่วมในประชาคมยุโรปซึ่งก่อตั้งโดยรัฐซึ่งได้เลือกโดยอิสระที่จะใช้อำนาจบางประการของตนร่วมกัน

¹¹⁷ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005

¹¹⁸ บทบัญญัติในหมวด 15 นี้เป็นบทบัญญัติที่จะนำมาใช้บังคับแทนที่บทบัญญัติในหมวด 15 เดิม ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน หากสนธิสัญญาก่อตั้งรัฐธรรมนูญแห่งยุโรปมีผลใช้บังคับ ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005

Article 88-5. ¹¹⁹.

Tout projet de loi autorisant la ratification d'un traité relatif à l'adhésion d'un Etat à l'Union européenne et aux Communautés européennes est soumis au référendum par le Président de la République.

Titre XV De l'Union Européenne
(dispositions à venir)¹²⁰

(nouvelle rédaction du Titre XV, se substituant à la rédaction actuelle à compter de l'entrée en vigueur du Traité établissant une Constitution pour l'Europe ; loi constitutionnelle n°2005-204 du 1er mars 2005, article 3)

Article 88-1. –

Dans les conditions fixées par le traité établissant une Constitution pour l'Europe signé le 29 octobre 2004, la République française participe à l'Union européenne, constituée d'Etats qui ont choisi librement d'exercer en commun certaines de leurs compétences.

---

¹¹⁹

Loi constitutionnelle n° 2005-204 du 1er mars 2005

¹²⁰ Nouvelle rédaction du Titre XV, à compter de l'entrée en vigueur du Traité établissant une Constitution pour l'Europe (Loi constitutionnelle n° 2005-204 du 1er mars 2005, article 3)

มาตรา 88-2 รัฐบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ
หมายจับที่ใช้ในสหภาพยุโรป สำหรับการกระทำที่ออกโดยสถาบัน
แห่งสหภาพยุโรป

มาตรา 88-3 สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งและสิทธิ
ในการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งระดับเทศบาลอาจได้รับการมอบ
ให้กับพลเมืองแห่งสหภาพยุโรปซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศฝรั่งเศสได้
พลเมืองดังกล่าวไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นนายกเทศมนตรีหรือเทศ
มนตรี ไม่อาจเลือกตั้งผู้ซึ่งจะไปทำหน้าที่เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
และไม่อาจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาได้ รัฐบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาทั้งสองในเนื้อความอย่างเดียวก
ันกำหนดเงื่อนไขในการบังคับใช้มาตรานี้

มาตรา 88-4 ในเวลาเดียวกับที่เสนอต่อสภาแห่งสห
ภาพยุโรป ให้รัฐบาลเสนอร่างของรัฐบาลเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งยุ
โรปที่มีลักษณะเป็นรัฐบัญญัติ รวมทั้งร่างของรัฐบาลหรือร่างของ
สภาชิกรัฐสภาเกี่ยวกับบทบัญญัติอื่นของสหภาพยุโรปที่ อยู่ใน
เขตอำนาจของการออกรัฐบัญญัติ รัฐบาลสามารถเสนอร่างของรัฐ
บาลหรือร่างของสมาชิกวุฒิสภาเกี่ยวกับบทบัญญัติอื่นของสหภาพ
ยุโรป รวมทั้งเอกสารทุกประเภทที่มาจากสถาบันหนึ่งสถาบันใด
ของสหภาพยุโรปต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาได้เช่นเดียวกัน

ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของแต่ละสภา
การลงมติในร่างของรัฐบาล ร่างของสมาชิกรัฐสภา หรือเอกสารที่
ระบุไว้ในวรรคก่อนสามารถกระทำได้นอกสมัยประชุมของสภาดัง
กล่าว

Article 88-2. –

La loi fixe les règles relatives au mandat d'arrêt européen en application des actes pris par les institutions de l'Union européenne.

Article 88-3. –

Le droit de vote et d'éligibilité aux élections municipales peut être accordé aux citoyens de l'Union résidant en France. Ces citoyens ne peuvent exercer les fonctions de maire ou d'adjoint ni participer à la désignation des électeurs sénatoriaux et à l'élection des sénateurs. Une loi organique votée dans les mêmes termes par les deux assemblées détermine les conditions d'application du présent article.

Article 88-4. –

Le Gouvernement soumet à l'Assemblée nationale et au Sénat, dès leur transmission au Conseil de l'Union européenne, les projets d'actes législatifs européens ainsi que les autres projets ou propositions d'actes de l'Union européenne comportant des dispositions qui sont du domaine de la loi. Il peut également leur soumettre les autres projets ou propositions d'actes ainsi que tout document émanant d'une institution européenne.

Selon les modalités fixées par le règlement de chaque assemblée, des résolutions peuvent être votées, le cas échéant en dehors des sessions, sur les projets, propositions ou documents mentionnés à l'alinéa précédent.

มาตรา 88-5 สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาอาจมีความเห็นพร้อมด้วยเหตุผลต่อความสอดคล้องของร่างบทบัญญัติของสหภาพยุโรปที่มีลักษณะเป็นรัฐบัญญัติกับหลักว่าด้วยการแบ่งสรรอำนาจระหว่างรัฐภาคีกับสหภาพยุโรป ความเห็นดังกล่าวต้องเสนอโดยประธานสภาที่มีความเห็นต่อประธานสภายุโรป ต่อประธานคณะมนตรียุโรปและต่อประธานคณะกรรมการยุโรป โดยแจ้งให้รัฐบาลทราบด้วย

สภาแต่ละสภาสามารถนำบทบัญญัติของสหภาพยุโรปที่มีลักษณะเป็นรัฐบัญญัติยื่นฟ้องต่อศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปได้ว่า ฝ่าฝืนหลักว่าด้วยการแบ่งสรรอำนาจกันระหว่างรัฐภาคีกับสหภาพยุโรป การยื่นฟ้องดังกล่าวต่อศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปให้กระทำโดยรัฐบาล

เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว การลงมติของรัฐสภาสามารถกระทำนอกสมัยประชุมได้ ตามวิธีการที่เสนอและการอภิปรายที่กำหนดโดยข้อบังคับของแต่ละสภา

มาตรา 88-6 โดยการลงมติของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาในญัตติที่มีเนื้อความอย่างเดียวกัน รัฐสภาอาจคัดค้านการแก้ไขหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลงมติดังรับบทบัญญัติของสหภาพยุโรปตามวิธีการแก้ไขที่เรียบง่ายของสนธิสัญญาก่อตั้งธรรมนูญแห่งยุโรป

Article 88-5. –

L'Assemblée nationale ou le Sénat peuvent émettre un avis motivé sur la conformité d'un projet d'acte législatif européen au principe de subsidiarité. L'avis est adressé par le président de l'assemblée concernée aux présidents du Parlement européen, du Conseil et de la Commission de l'Union européenne. Le Gouvernement en est informé. Chaque assemblée peut former un recours devant la Cour de justice de l'Union européenne contre un acte législatif européen pour violation du principe de subsidiarité. Ce recours est transmis à la Cour de justice de l'Union européenne par le Gouvernement.

A ces fins, des résolutions peuvent être adoptées, le cas échéant en dehors des sessions, selon des modalités d'initiative et de discussion fixées par le règlement de chaque assemblée.

Article 88-6. –

Par le vote d'une motion adoptée en termes identiques par l'Assemblée nationale et le Sénat, le Parlement peut s'opposer à une modification des règles d'adoption d'actes de l'Union européenne selon la procédure de révision simplifiée du traité établissant une Constitution pour l'Europe.

มาตรา 88-7¹²¹ ให้ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐนำร่างรัฐบัญญัติที่เสนอโดยรัฐบาลทุกฉบับที่อนุญาตการให้สัตยาบันสนธิสัญญาเกี่ยวกับการเข้าร่วมของรัฐใดรัฐหนึ่งในสหภาพยุโรป มาให้ประชาชนออกเสียงประชามติ

หมวด 16

ว่าด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

มาตรา 89 การริเริ่มให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นสิทธิของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐตามข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี และของสมาชิกรัฐสภา

ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่เสนอโดยประธานาธิบดีหรือที่เสนอโดยสมาชิกรัฐสภา จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาทั้งสองในเนื้อความอย่างเดียวกัน การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญจะมีผลใช้บังคับได้ต่อเมื่อประชาชนได้ออกเสียงประชามติเห็นชอบแล้ว

---

¹²¹ บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้นำมาใช้บังคับกับการเข้าร่วมในสหภาพยุโรปที่ได้ตัดสินใจโดยสภายุโรปไปแล้วก่อนวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2004 (รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005)

Article 88-7. ¹²²—

Tout projet de loi autorisant la ratification d'un traité relatif à l'adhésion d'un Etat à l'Union européenne est soumis au référendum par le Président de la République.

Titre XVI De la Révision**Article 89. -**

L'initiative de la révision de la Constitution appartient concurremment au Président de la République sur proposition du Premier ministre et aux membres du Parlement.

Le projet ou la proposition de révision doit être voté par les deux assemblées en termes identiques. La révision est définitive après avoir été approuvée par référendum.

---

¹²² Cet article n'est pas applicable aux adhésions faisant suite à une conférence intergouvernementale dont la convocation a été décidée par le Conseil européen avant le 1er juillet 2004 (Loi constitutionnelle n° 2005-204 du 1er mars 2005, article 4).

อย่างไรก็ตาม ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่เสนอ โดยประธานาธิบดีอาจไม่ต้องนำมาให้ประชาชนออกเสียงประชามติก็ได้ หากประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐตัดสินใจที่จะเสนอให้ที่ประชุมร่วมกันของสภาทั้งสองเป็นผู้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ในกรณีนี้ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมจะต้องได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงมากกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภาที่ออกเสียงลงคะแนน ในกรณีนี้ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่เป็นสำนักงานของที่ประชุมร่วม

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่ส่งผลกระทบต่ออนุรักษภาพแห่งดินแดน จะกระทำมิได้

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐบาลแบบสาธารณรัฐ ไม่อาจกระทำได้

หมวด 17¹²³

ว่าด้วยบทเฉพาะกาล

(ยกเลิกแล้ว)

ประกาศใช้ ณ กรุงปารีส วันที่ 4 ตุลาคม ค.ศ. 1958

---

¹²³ยกเลิกโดยรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995

Toutefois, le projet de révision n'est pas présenté au référendum lorsque le Président de la République décide de le soumettre au Parlement convoqué en Congrès ; dans ce cas, le projet de révision n'est approuvé que s'il réunit la majorité des trois cinquièmes des suffrages exprimés. Le bureau du Congrès est celui de l'Assemblée nationale.

Aucune procédure de révision ne peut être engagée ou poursuivie lorsqu'il est porté atteinte à l'intégrité du territoire.

La forme républicaine du Gouvernement ne peut faire l'objet d'une révision.

Titre XVII Dispositions
Transitoires (abrogé)¹²⁴

---

¹²⁴

abrogé par. Loi constitutionnelle n° 95-880 du 4 août 1995

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ปฏิญญาสิทธิมนุษยชนและพลเมือง
ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ค.ศ. ๑๗๘๙

Annexe A
Déclaration des Droits de
l'homme et du citoyen
du 26 août 1789

ปฏิญญาสิทธิมนุษยชนและพลเมือง

ลงวันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ. 1789

ผู้แทนของพลเมืองฝรั่งเศสซึ่งรวมกันเป็นสภาผู้แทนราษฎร เห็นว่าการไม่รับรู้ การหลงลืม หรือการดูถูกสิทธิมนุษยชน เป็นที่มาเพียงประการเดียวของความหายนะของสังคม และการฉ้อราษฎร์บังหลวงของรัฐบาล จึงลงมติให้ประกาศไว้ในปฏิญญาอย่างเป็นทางการถึงสิทธิตามธรรมชาติที่ไม่มีใครบดบังได้ และศักดิ์สิทธิ์ของมนุษย์แต่ละคน เพื่อให้ปฏิญญานี้ ซึ่งจะอยู่ในจิตสำนึกของสมาชิกทุกคนของสังคมตลอดเวลา สามารถเตือนสติสมาชิกทุกคนของสังคม ให้ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของเขา และเพื่อให้การกระทำของผู้ใช้อำนาจอธิปไตย และผู้ใช้อำนาจบริหารอาจนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของสถาบันทางการเมืองทุกสถาบันได้ตลอดเวลา เพื่อให้มีการเคารพสิทธิและหน้าที่ดังกล่าวมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ข้อเรียกร้องของพลเมืองซึ่งตั้งอยู่บนหลักการที่เรียบง่าย แต่ไม่สามารถโต้แย้งได้ นำมาซึ่งการธำรงไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญและความผาสุกของทุกคน

ดังนั้น สภาผู้แทนราษฎรจึงรับรอง และประกาศต่อหน้าและภายใต้การคุ้มครองของพระเจ้า สิทธิของมนุษยชน และพลเมืองดังต่อไปนี้

Déclaration des Droits de
l'homme et du citoyen du
26 août 1789

Les représentants du peuple français, constitués en Assemblée nationale, considérant que l'ignorance, l'oubli ou le mépris des droits de l'homme sont les seules causes des malheurs publics et de la corruption des gouvernements, ont résolu d'exposer, dans une déclaration solennelle, les droits naturels, inaliénables et sacrés de l'homme, afin que cette déclaration, constamment présente à tous les Membres du corps social, leur rappelle sans cesse leurs droits et leurs devoirs ; afin que les actes du pouvoir législatif, et ceux du pouvoir exécutif, pouvant être à chaque instant comparés avec le but de toute institution politique, en soient plus respectés ; afin que les réclamations des citoyens, fondées désormais sur des principes simples et incontestables, tournent toujours au maintien de la Constitution et au bonheur de tous.

En conséquence, l'Assemblée nationale reconnaît et déclare, en présence et sous les auspices de l'Être suprême, les droits suivants de l'homme et du citoyen.

ข้อ 1. มนุษย์ทุกคนเกิดมาและดำรงอยู่อย่างมีอิสระและเสมอภาคกันในสิทธิ การแบ่งแยกทางสังคมจะกระทำได้ก็แต่เพื่อประโยชน์ร่วมกัน

ข้อ 2. วัตถุประสงค์ของสมาคมทางการเมืองทุกสมาคม คือ การรักษาไว้ซึ่งสิทธิตามธรรมชาติและไม่มีอายุความของมนุษย์ สิทธิเหล่านี้ได้แก่ เสรีภาพ กรรมสิทธิ์ ความมั่นคงปลอดภัยและการต่อต้านการกดขี่ข่มเหง

ข้อ 3. หลักของอำนาจอธิปไตยทุกอำนาจออยู่ที่ประเทศชาติ องค์กรใดหรือปัจเจกชนใดมิอาจใช้อำนาจซึ่งไม่ได้มีที่มาโดยชัดแจ้งจากอำนาจอธิปไตยนั้นได้

ข้อ 4. เสรีภาพก็คือ ความสามารถที่จะกระทำการใดก็ได้ที่ไม่เป็นการรบกวนผู้อื่น ดังนั้น การใช้สิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์แต่ละคนจะมีก็แต่เพียงข้อจำกัดเฉพาะที่ต้องยอมให้สมาชิกอื่นของสังคมสามารถใช้สิทธิเหล่านี้ได้เช่นเดียวกัน ข้อจำกัดเช่นนี้จะกำหนดขึ้นได้ก็แต่โดยรัฐบัญญัติเท่านั้น

ข้อ 5. รัฐบัญญัติจะห้ามได้ก็แต่เฉพาะการกระทำที่เป็นผลร้ายต่อสังคมเท่านั้น สิ่งใดที่ไม่มีรัฐบัญญัติห้ามไว้ ใครจะมาห้ามไม่ให้ทำย่อมไม่ได้ และบุคคลย่อมไม่ถูกบังคับให้กระทำการในสิ่งที่มีรัฐบัญญัติไม่ได้กำหนดให้กระทำ

Article 1er. -

Les hommes naissent et demeurent libres et égaux en droits. Les distinctions sociales ne peuvent être fondées que sur l'utilité commune.

Article 2. -

Le but de toute association politique est la conservation des droits naturels et imprescriptibles de l'homme. Ces droits sont la liberté, la propriété, la sûreté, et la résistance à l'oppression.

Article 3. -

Le principe de toute souveraineté réside essentiellement dans la nation. Nul corps, nul individu ne peut exercer d'autorité qui n'en émane expressément.

Article 4. -

La liberté consiste à pouvoir faire tout ce qui ne nuit pas à autrui : ainsi, l'exercice des droits naturels de chaque homme n'a de bornes que celles qui assurent aux autres membres de la société la jouissance de ces mêmes droits. Ces bornes ne peuvent être déterminées que par la Loi.

Article 5. -

La loi n'a le droit de défendre que les actions nuisibles à la société. Tout ce qui n'est pas défendu par la loi ne peut être empêché, et nul ne peut être contraint à faire ce qu'elle n'ordonne pas.

ข้อ 6. รัฐบัญญัติ คือ การแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันของประชาชน พลเมืองทุกคนมีสิทธิมีส่วนร่วมด้วยตนเอง หรือโดยผ่านผู้แทนของตนในการตรารัฐบัญญัติ รัฐบัญญัติต้องเป็นสิ่งที่เหมือนกันสำหรับทุกคน ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองหรือการลงโทษ พลเมืองทุกคนย่อมเสมอภาคกันในสายตาของรัฐบัญญัติ และมีสิทธิได้รับเกียรติยศศักดิ์ศรี ตลอดจนฐานะและตำแหน่งหน้าที่ในทางราชการ โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของแต่ละคน โดยปราศจากการแบ่งแยกใดๆ นอกจากการแบ่งแยกด้วยคุณงามความดีและความสามารถพิเศษของแต่ละคน

ข้อ 7. บุคคลใดจะถูกกล่าวหา จับกุม หรือคุมขังได้ก็แต่ในกรณีที่มีการระบุไว้ในรัฐบัญญัติ และตามรูปแบบที่รัฐบัญญัติกำหนดไว้เท่านั้น ใครก็ตามที่บังอาจเรียกร้อง ถ้ายทอดบังคับการ หรือทำให้มีการบังคับการตามคำสั่งตามอำเภอใจต้องได้รับการลงโทษ แต่พลเมืองทุกคนซึ่งได้รับการเรียกหรือเกณฑ์ตามบทบัญญัติรัฐบัญญัติต้องปฏิบัติตามทันที หากขัดขืนย่อมต้องรับผิด

ข้อ 8. รัฐบัญญัติจะกำหนดโทษทางอาญาได้ก็แต่เฉพาะเท่าที่จำเป็นอย่างยิ่งโดยชัดแจ้งเท่านั้น และบุคคลใดจะถูกลงโทษทางอาญาได้ก็แต่โดยบทบัญญัติของรัฐบัญญัติที่ได้ตราขึ้นและประกาศใช้ก่อนการกระทำความผิดนั้น และมีการนำรัฐบัญญัตินั้นมาใช้บังคับโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น

ข้อ 9. บุคคลทุกคนย่อมได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะมีการประกาศว่าบุคคลนั้นมีความผิด ถ้ามีความจำเป็นที่จะต้องจับกุมผู้ใด การใช้กำลังโดยไม่จำเป็นเพื่อให้ได้ตัวบุคคลนั้นมาจะต้องถูกลงโทษอย่างเด็ดขาดตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

Article 6. -

La loi est l'expression de la volonté générale. Tous les citoyens ont droit de concourir personnellement, ou par leurs représentants, à sa formation. Elle doit être la même pour tous, soit qu'elle protège, soit qu'elle punisse. Tous les citoyens étant égaux à ses yeux sont également admissibles à toutes dignités, places et emplois publics, selon leur capacité, et sans autre distinction que celle de leurs vertus et de leurs talents.

Article 7. -

Nul homme ne peut être accusé, arrêté ni détenu que dans les cas déterminés par la loi, et selon les formes qu'elle a prescrites. Ceux qui sollicitent, expédient, exécutent ou font exécuter des ordres arbitraires, doivent être punis ; mais tout citoyen appelé ou saisi en vertu de la loi doit obéir à l'instant : il se rend coupable par la résistance.

Article 8. -

La loi ne doit établir que des peines strictement et évidemment nécessaires, et nul ne peut être puni qu'en vertu d'une loi établie et promulguée antérieurement au délit, et légalement appliquée.

Article 9. -

Tout homme étant présumé innocent jusqu'à ce qu'il ait été déclaré coupable, s'il est jugé indispensable de l'arrêter, toute rigueur qui ne serait pas nécessaire pour s'assurer de sa personne doit être sévèrement réprimée par la loi.

ข้อ 10. บุคคลย่อมไม่ต้องหวั่นเกรงต่อการแสดงความคิดเห็นของตน แม้จะเป็นเรื่องทางศาสนาก็ตาม ถ้าการแสดงออกนั้นไม่กระทบกระเทือนความสงบเรียบร้อยที่กำหนดโดยรัฐบัญญัติ

ข้อ 11. การติดต่อสื่อสารกันโดยเสรีทางความคิดและความเห็นเป็นสิทธิที่มีค่าที่สุดประการหนึ่งของมนุษย์แต่ละคน พลเมืองแต่ละคนจึงอาจพูด เขียน ตีพิมพ์ได้โดยอิสระ เว้นแต่ในกรณีที่มีการใช้สิทธินั้นโดยมิชอบตามที่ระบุไว้ในรัฐบัญญัติ

ข้อ 12. การคุ้มครองป้องกันสิทธิทั้งหลายของมนุษย์และพลเมือง ย่อมก่อให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีกองกำลังสาธารณะ กองกำลังนี้จะต้องก่อตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ของคน ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ใดของบุคคลซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบของกำลังนั้น

ข้อ 13. เพื่อบำรุงรักษากองกำลังสาธารณะ และเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การร่วมกันชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นซึ่งจะต้องแบ่งสรรกันระหว่างพลเมืองทุกคน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการชำระของแต่ละคน

Article 10. -

Nul ne doit être inquiété pour ses opinions, même religieuses, pourvu que leur manifestation ne trouble pas l'ordre public établi par la loi.

Article 11. -

La libre communication des pensées et des opinions est un des droits les plus précieux de l'homme : tout citoyen peut donc parler, écrire, imprimer librement, sauf à répondre à l'abus de cette liberté dans les cas déterminés par la Loi.

Article 12. -

La garantie des droits de l'homme et du citoyen nécessite une force publique : cette force est donc instituée pour l'avantage de tous, et non pour l'utilité particulière de ceux auxquels elle est confiée.

Article 13. -

Pour l'entretien de la force publique, et pour les dépenses d'administration, une contribution commune est indispensable : elle doit être également répartie entre tous les citoyens, en raison de leurs facultés.

ข้อ 14. พลเมืองทุกคนมีสิทธิกำหนดด้วยตนเอง หรือโดยผ่านทางผู้แทนราษฎรความจำเป็นในการร่วมกันชำระค่าใช้จ่ายของส่วนรวม ในการยินยอมชำระโดยอิสระ ในการติดตาม การใช้จ่าย และในการให้ความเห็นชอบภาษีอากร ติดตาม กำหนดจำนวน ฐาน วิธีการเรียกเก็บ และระยะเวลาในการจัดเก็บ

ข้อ 15. สังคมย่อมมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทุกคนรายงานการปฏิบัติงานของเขาให้สังคมทราบได้

ข้อ 16. สังคมใดไม่มีการให้หลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ หรือไม่มีการแบ่งแยกการใช้อำนาจอธิปไตยที่ แน่ชัด สังคมนั้นไม่มีรัฐธรรมนูญ

ข้อ 17. กรรมสิทธิ์เป็นสิทธิที่ลวงละเมิดมิได้และ คักดิ์สิทธิ์ บุคคลใดไม่อาจถูกพรากสิทธิไปจากตนได้ เว้นแต่เมื่อ ถูกบังคับอย่างชัดแจ้งโดยความจำเป็นสาธารณะที่กำหนดไว้โดยชอบกฎหมายและภายใต้เงื่อนไขการได้รับค่าทดแทนที่เป็นธรรม และได้รับเป็นการล่วงหน้า

Article 14. -

Tous les citoyens ont le droit de constater, par eux-mêmes ou par leurs représentants, la nécessité de la contribution publique, de la consentir librement, d'en suivre l'emploi, et d'en déterminer la quotité, l'assiette, le recouvrement et la durée.

Article 15. -

La société a le droit de demander compte à tout agent public de son administration.

Article 16. -

Toute Société dans laquelle la garantie des droits n'est pas assurée, ni la séparation des pouvoirs déterminée, n'a point de constitution.

Article 17. -

La propriété ¹²⁵ étant un droit inviolable et sacré, nul ne peut en être privé, si ce n'est lorsque la nécessité publique, légalement constatée, l'exige évidemment, et sous la condition d'une juste et préalable indemnité.

---

¹²⁵

Rédaction de 1791. Rédaction de 1789 : «Les propriétés...»

ภาคผนวก ข

คำปรารภของรัฐธรรมนูญ

ลงวันที่ 27 ตุลาคม ค.ศ. 1946

Annexe B
Préambule de la
Constitution
du 27 octobre 1946

คำปรารภของรัฐธรรมนูญ
ลงวันที่ 27 ตุลาคม ค.ศ. 1946

1. ในวันถัดไปของชัยชนะของประชาชนที่มีอิสระต่อระบอบการปกครองที่พยายามทำให้มนุษย์กลายเป็นทาสและตกต่ำลง ประชาชนชาวฝรั่งเศสขอประกาศให้ทราบโดยทั่วไปอีกครั้งหนึ่งว่า มนุษย์แต่ละคนโดยไม่มีการแบ่งแยกทางด้านเผ่าพันธุ์ ศาสนา หรือความเชื่อมีสิทธิที่มีอาจลบล้างได้และศักดิ์สิทธิ์ ประชาชนชาวฝรั่งเศสยังขอยืนยันอย่างเป็นทางการถึงสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์และพลเมืองที่ได้รับการรับรองไว้ในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนปี 1789 และหลักการพื้นฐานที่ได้รับการรับรองโดยรัฐบัญญัติแห่งสาธารณรัฐ
2. นอกจากนั้น ประชาชนฝรั่งเศสยังขอประกาศว่า หลักการทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมดังจะกล่าวต่อไปนี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อยุคสมัยของเรา
3. รัฐบัญญัติให้หลักประกันแก่สตรีให้มีสิทธิเท่าเทียมกับบุรุษในทุกด้าน
4. บุคคลทุกคนซึ่งถูกคุกคามโดยมีสาเหตุมาจากการกระทำของบุคคลนั้นที่ได้กระทำไปเพื่อเสรีภาพ มีสิทธิขอลี้ภัยการเมืองในดินแดนของสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้

5. ทุกคนมีหน้าที่ต้องทำงานและมีสิทธิที่จะมีงาน
ทำ บุคคลไม่อาจถูกกระทบสิทธิต่อการทำงานหรือต่องานที่ได้รับ
จ้าง เพราะเหตุผลของชาติกำเนิด ความคิดเห็น หรือความเชื่อของ
บุคคลนั้น

Préambule de la Constitution du 27 octobre 1946

1. Au lendemain de la victoire remportée par les peuples libres sur les régimes qui ont tenté d'asservir et de dégrader la personne humaine, le peuple français proclame à nouveau que tout être humain, sans distinction de race, de religion ni de croyance, possède des droits inaliénables et sacrés. Il réaffirme solennellement les droits et libertés de l'homme et du citoyen consacrés par la Déclaration des droits de 1789 et les principes fondamentaux reconnus par les lois de la République.

2. Il proclame, en outre, comme particulièrement nécessaires à notre temps, les principes politiques, économiques et sociaux ci-après :

3. La loi garantit à la femme, dans tous les domaines, des droits égaux à ceux de l'homme.

4. Tout homme persécuté en raison de son action en faveur de la liberté a droit d'asile sur les territoires de la République.

5. Chacun a le devoir de travailler et le droit d'obtenir un emploi. Nul ne peut être lésé, dans son travail ou son emploi, en raison de ses origines, de ses opinions ou de ses croyances.

6. ทุกคนอาจปกป้องสิทธิและประโยชน์ของตนโดยอาศัยการรวมตัวกันเป็นสหภาพ และเข้าร่วมในสหภาพที่ตนเลือกได้

7. สิทธิในการนัดหยุดงานอาจใช้ได้ภายในขอบเขตของรัฐบัญญัติที่กำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องนั้น

8. คนงานทุกคนอาจร่วมกันกำหนดสภาพการทำงาน และการบริหารจัดการของวิสาหกิจนั้นได้โดยผ่านผู้แทนของตน

9. ทรัพย์สินหรือรัฐวิสาหกิจใดที่การประกอบกรรมมีลักษณะเป็นบริการสาธารณะระดับชาติ หรือมีลักษณะเป็นการผูกขาดในความเป็นจริง ต้องตกเป็นทรัพย์สินของรัฐ

10. ประเทศชาติย่อมดูแลปัจเจกชนและครอบครัวของเขา ในอันที่จะดำเนินการที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาการของเขาเหล่านั้น

11. ประเทศชาติย่อมให้หลักประกันแก่ทุกคนโดยเฉพาะเด็ก มารดา และคนงานที่สูงอายุ ในอันที่จะได้รับการคุ้มครองสุขภาพ ความมั่นคงในการดำรงชีวิต การพักผ่อนและการหย่อนใจ บุคคลทุกคนซึ่งด้วยเหตุผลทางอายุ สภาพทางกายหรือทางจิต หรือสถานะทางเศรษฐกิจ ตกอยู่ในสภาวะที่ไม่สามารถทำงานได้ มีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากสังคมให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างเหมาะสม

12. ประเทศชาติขอประกาศความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และความเสมอภาคของชาวฝรั่งเศสทุกคนต่อภาระหน้าที่อันเกิดจากภัยพิบัติของชาติ

6. Tout homme peut défendre ses droits et ses intérêts par l'action syndicale et adhérer au syndicat de son choix.
7. Le droit de grève s'exerce dans le cadre des lois qui le réglementent.
8. Tout travailleur participe, par l'intermédiaire de ses délégués, à la détermination collective des conditions de travail ainsi qu'à la gestion des entreprises.
9. Tout bien, toute entreprise, dont l'exploitation a ou acquiert les caractères d'un service public national ou d'un monopole de fait, doit devenir la propriété de la collectivité.
10. La nation assure à l'individu et à la famille les conditions nécessaires à leur développement.
11. Elle garantit à tous, notamment à l'enfant, à la mère et aux vieux travailleurs, la protection de la santé, la sécurité matérielle, le repos et les loisirs. Tout être humain qui, en raison de son âge, de son état physique ou mental, de la situation économique, se trouve dans l'incapacité de travailler a le droit d'obtenir de la collectivité des moyens convenables d'existence.
12. La Nation proclame la solidarité et l'égalité de tous les Français devant les charges qui résultent des calamités nationales.

13. ประเทศชาติย่อมให้หลักประกันแก่เด็กและผู้ใหญ่ที่จะได้รับโอกาสในการศึกษาอบรม การฝึกอาชีพ และวัฒนธรรม การจัดให้การศึกษาเป็นบริการสาธารณะที่จัดให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และปลอดจากเรื่องทางศาสนา ในทุกระดับการศึกษา เป็นหน้าที่ของรัฐ

14. สาธารณรัฐฝรั่งเศสซึ่งยึดมั่นในประเพณีของตน จะเคารพปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยจะไม่ทำสงครามเพื่อยึดครองดินแดน หรือใช้กำลังทางทหารเพื่อทำลายเสรีภาพของประชาชนชาติอื่นใด

15. ภายใต้หลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ ประเทศฝรั่งเศส ยอมรับข้อจำกัดอำนาจอธิปไตยของตนที่จำเป็นต่อการจัดให้มี และการปกป้องรักษาสันติภาพ

16. ประเทศฝรั่งเศสจะร่วมกับประชาชนโพ้นทะเลจัดตั้งประชาคมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคของสิทธิและหน้าที่โดยไม่มี การแบ่งแยกในเรื่องเผ่าพันธุ์หรือศาสนา

17. ประชาคมฝรั่งเศสประกอบด้วยชาติและประชาชนทั้งหลายซึ่งนำทรัพยากรและร่างกายแรงใจมาใช้ร่วมกัน และประสานกันเพื่อการพัฒนาอารยธรรมของตน เพื่อเพิ่มความผาสุก และเพื่อรักษาความมั่นคงในชีวิต

13. La Nation garantit l'égal accès de l'enfant et de l'adulte à l'instruction, à la formation professionnelle et à la culture. L'organisation de l'enseignement public gratuit et laïque à tous les degrés est un devoir de l'État.

14. La République française, fidèle à ses traditions, se conforme aux règles du droit public international. Elle n'entreprendra aucune guerre dans des vues de conquête et n'emploiera jamais ses forces contre la liberté d'aucun peuple.

15. Sous réserve de réciprocité, la France consent aux limitations de souveraineté nécessaires à l'organisation et à la défense de la paix.

16. La France forme avec les peuples d'outre-mer une Union fondée sur l'égalité des droits et des devoirs, sans distinction de race ni de religion.

17. L'Union française est composée de nations et de peuples qui mettent en commun ou coordonnent leurs ressources et leurs efforts pour développer leurs civilisations respectives, accroître leur bien-être et assurer leur sécurité.

18. ประเทศฝรั่งเศสซึ่งยึดมั่นในภารกิจที่กลายเป็นประเพณีของตน มุ่งมั่นที่จะนำประชาชนของชาติทั้งหลายที่ฝรั่งเศสปกครองอยู่ไปสู่เสรีภาพในการปกครองตนเอง และบริหารกิจการของตนเองอย่างประชาธิปไตย โดยไม่ยอมรับระบอบการปกครองอาณานิคมที่ตั้งอยู่บนอำเภอใจ ประเทศฝรั่งเศสให้หลักประกันแก่ทุกคนถึงความเท่าเทียมกันในการเข้าทำงานราชการและในการใช้สิทธิเสรีภาพของแต่ละคนหรือใช้สิทธิเสรีภาพร่วมกันตามที่ประกาศไว้หรือยืนยันไว้ข้างต้น”

18. Fidèle à sa mission traditionnelle, la France entend conduire les peuples dont elle a pris la charge à la liberté de s'administrer eux-mêmes et de gérer démocratiquement leurs propres affaires ; écartant tout système de colonisation fondé sur l'arbitraire, elle garantit à tous l'égal accès aux fonctions publiques et l'exercice individuel ou collectif des droits et libertés proclamés ou confirmés ci-dessus.

ภาคผนวก ค

กฎบัตรว่าด้วยสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 2004

Annexe C
La Charte de l'environnement
de 2004

กฎบัตรว่าด้วยสิ่งแวดล้อม ค.ศ. 2004¹²⁶

ประชาชนชาวฝรั่งเศส

พิจารณาแล้วว่า

ทรัพยากรและความสมดุลทางธรรมชาติเป็นสิ่งที่ทำให้ความเป็น
มนุษยชาติเกิดขึ้น ;

อนาคตและการดำรงอยู่ของมนุษยชาติไม่อาจแยกออกจากสภาพ
แวดล้อมที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติของมนุษยชาติ ;

สิ่งแวดล้อมเป็นสมบัติร่วมกันของมนุษย์ ;

มนุษย์ใช้อิทธิพลเพิ่มมากขึ้นต่อเงื่อนไขในการดำรงชีวิตและ
วิวัฒนาการของเงื่อนไขดังกล่าว ;

ความหลากหลายทางชีวภาพ การเจริญเติบโตของร่างกายมนุษย์
และความเจริญก้าวหน้าของสังคมมนุษย์ถูกระทบโดยวิถีทางใน
การบริโภคในบางวิถีทางหรือโดยการผลิตหรือโดยการนำ
ทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์มากเกินไป ;

การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมจะต้องทำด้วยความระมัดระวังเช่นเดียว
กับการคุ้มครองประโยชน์พื้นฐานของประเทศชาติ ;

---

¹²⁶ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2005

เพื่อรับรองการพัฒนาที่ยั่งยืน การตัดสินใจที่มุ่งที่จะตอบสนองความต้องการในปัจจุบันจะต้องไม่ทำลายขีดความสามารถของอนุชนรุ่นหลังและประชาชนอื่นๆ ที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการของตนบ้าง,

จึงขอประกาศว่า

La Charte de l'environnement de 2004¹²⁷

Le peuple français,

Considérant,

Que les ressources et les équilibres naturels ont conditionné l'émergence de l'humanité ;

Que l'avenir et l'existence même de l'humanité sont indissociables de son milieu naturel ;

Que l'environnement est le patrimoine commun des êtres humains ;

Que l'homme exerce une influence croissante sur les conditions de la vie et sur sa propre évolution ;

Que la diversité biologique, l'épanouissement de la personne et le progrès des sociétés humaines sont affectés par certains modes de consommation ou de production et par l'exploitation excessive des ressources naturelles ;

Que la préservation de l'environnement doit être recherchée au même titre que les autres intérêts fondamentaux de la Nation ;

Qu'afin d'assurer un développement durable, les choix destinés à répondre aux besoins du présent ne doivent pas compromettre la capacité des générations futures et des autres peuples à satisfaire leurs propres besoins,

Proclame :

---

¹²⁷ Loi constitutionnelle n° 2005-205 du 1er mars 2005, article 2

มาตรา 1

แต่ละคนมีสิทธิที่จะอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สมดุลและให้การเคารพต่อสุขภาพอนามัย

มาตรา 2

บุคคลแต่ละคนมีหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการคุ้มครองและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น

มาตรา 3

บุคคลแต่ละคนต้อง ภายใต้งบเงื่อนไขที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ ป้องกันมิให้เกิดผลกระทบที่อาจมีต่อสิ่งแวดล้อมหรือถ้าป้องกันไม่ได้ ก็ต้องจำกัดผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรา 4

บุคคลแต่ละคนต้องมีส่วนร่วมในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา 5

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้น แม้ว่ายังไม่เป็นที่แน่นอนตามความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ ซึ่งอาจกระทบกระเทือนอย่างร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อมและไม่อาจทำให้กลับคืนสภาพเดิมได้ องค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องสอดส่องดูแลโดยการใช้หลักว่าด้วยการป้องกันภัยไว้ก่อนและภายในขอบอำนาจหน้าที่ของตน ให้มีการนำกระบวนการประเมินความเสี่ยงมาใช้ และมีการใช้มาตรการชั่วคราวที่ได้สัดส่วนกันเพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายดังกล่าว

Article 1er. –

Chacun a le droit de vivre dans un environnement équilibré et respectueux de la santé.

Article 2. –

Toute personne a le devoir de prendre part à la préservation et à l'amélioration de l'environnement.

Article 3. –

Toute personne doit, dans les conditions définies par la loi, prévenir les atteintes qu'elle est susceptible de porter à l'environnement ou, à défaut, en limiter les conséquences.

Article 4. –

Toute personne doit contribuer à la réparation des dommages qu'elle cause à l'environnement, dans les conditions définies par la loi.

Article 5. –

Lorsque la réalisation d'un dommage, bien qu'incertaine en l'état des connaissances scientifiques, pourrait affecter de manière grave et irréversible l'environnement, les autorités publiques veillent, par application du principe de précaution et dans leurs domaines d'attributions, à la mise en oeuvre de procédures d'évaluation des risques et à l'adoption de mesures provisoires et proportionnées afin de parer à la réalisation du dommage.

มาตรา 6

นโยบายสาธารณะจะต้องส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยเหตุดังกล่าวจึงต้องประสานกันระหว่างการคุ้มครองและการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้าทางสังคม

มาตรา 7

บุคคลแต่ละคนมีสิทธิภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญที่จะเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในความครอบครองขององค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของรัฐที่จะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

มาตรา 8

การศึกษาและการให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมจะต้องมีส่วนช่วยในการใช้สิทธิและปฏิบัติตามหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรนี้

มาตรา 9

การวิจัยและนวัตกรรม จะต้องมีส่วนช่วยในการคุ้มครองและการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม

มาตรา 10

กฎบัตรนี้เป็นแนวทางในการดำเนินการทั้งในยุโรปและระหว่างประเทศของประเทศฝรั่งเศส

Article 6. –

Les politiques publiques doivent promouvoir un développement durable. A cet effet, elles concilient la protection et la mise en valeur de l'environnement, le développement économique et le progrès social.

Article 7. –

Toute personne a le droit, dans les conditions et les limites définies par la loi, d'accéder aux informations relatives à l'environnement détenues par les autorités publiques et de participer à l'élaboration des décisions publiques ayant une incidence sur l'environnement.

Article 8. –

L'éducation et la formation à l'environnement doivent contribuer à l'exercice des droits et devoirs définis par la présente Charte.

Article 9. –

La recherche et l'innovation doivent apporter leur concours à la préservation et à la mise en valeur de l'environnement.

Article 10. –

La présente Charte inspire l'action européenne et internationale de la France.

แปลโดย**ศาสตราจารย์ ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์****ตรวจและขัดเกลาภาษาโดย****ดร. ชัญชัย แสงศักดิ์**

ที่มา: นันทวัฒน์ บรมานันท์, ศ.ดร. คำแปลรัฐธรรมนูญแห่ง
สาธารณรัฐฝรั่งเศส คศ. 1958. กรุงเทพฯ : วิญญูชน,
2548.

ขอขอบคุณ ศ.ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์

ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เอกสารคำแปลรัฐธรรมนูญ

แห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศสฉบับนี้

และ Miss Aurelie Kasprzak, สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส

ประจำประเทศไทย คุณจิตรารัตน์ พันธุ์พิจิตร

และภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ที่อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดหาเอกสารนี้